

Пролетаріі всех стаян, злучайцеся!

УМОВЫ ПАПІСКІ:
 За 1 нумар — 5 р.; за 3 нумары — 15 р.; за 6 нумароў — 30 р.; за 1 год — 300 р.; за 2 гады — 550 р.; за 3 гады — 800 р.

ПЛАТА ЗА АБВЕСТКІ:
 За радок непаралі (пасля тэксту) — 50 кал. Ішагароднія — 1 р. Пасля тэксту ў два разы даражэй. Пры шматрадовым друкаванні — адна на згодзе.

Згодна паст. СНК ад 10 верасня 1926 г. берацца зьверху тарыфу 10 проц. падатку.

Падпіска і абвесткі прымаюцца ў Гал. Канторы газ. „Звезда“ — г. Менск, Савацкая, 63, (ураці пазоркі) ад 9 гадз. раніцы да 3-го гадз. дня. У акруговых гарадах — у адд. Бел. Дзеяч. Выдавецтва і ва ўсіх пашт.-тэл. канторах.

РЭДАКЦЫЯ — Г. МЕНСК, САВЕЦКАЯ, 63.

ЗВЯЗДА

Орган Цэнтральнага Камітэту камуністычнае партыі (бальшавікоў) Беларусі і Мен. АК КП(б)Б.

Рэдакцыя і галоўн. кантора

1) Рэдактар прымае ад 11—1 гадз. дня тэлефон № 10-74. 2) Скартатар рэдакцыі — ад 12 да 2-го гадз. дня, тэлеф. № 6-19. 3) Начм рэдактар (друкарня) ад 6 гадз. веч. тэл. № 6-42.

Кантора Г. Кантора і Кантора абвестак падпіскі тэл. № 781.

СУБОТА, 29 ВЕРАСНЯ 1928 г.

№ 225 (3032)

Конт асобнага нумару ўсходы 5 кал.

Год выдання дванаццаты.

Адсутнасць з 9 г. в. сьвету з электра-станцыі вызвала перабоі ў наборы, вёрсты і друкаваньні газэты, што адбілася на тэхнічным боку сёньняшняга нумару і на сваячасовым выхадзе газэты

Аб ходзе работы па беларусізацыі дзяржаўных, прафэсійных, гаспадарчых і каапэрацыйных устаноў БССР

(Пастанова бюро ЦК КП(б)Б ад 25-IX--1928 г.)

1. Заслухаўшы даклад падкамітэі ЦВК БССР аб ходзе работы па беларусізацыі дзяржаўных, прафэсійных, гаспадарчых і каапэрацыйных устаноў, бюро ЦК КП(б)Б канстатуе, што, ня гледзячы на агучаны дасягненні ў галіне беларусізацыі устаноў, шэраг цэнтральных і акруговых устаноў (ВСНГ, Дзяржзін, Наркамфін, Наркамгадаль, ЦСУ і некаторыя аддзельныя арганізацыі, камгас, наенкамат, інспектарат аховы здароўя) ня выканалі директывы партыі і пастановы ўраду БССР аб поўнай беларусізацыі сваіх апаратаў на толькі да ліпеня 1927 г., але і да сучаснага моманту.

Гэтыя недавальныя вынікі беларусізацыі маюцца галоўным чынам таму, што з боку кіраўнікоў павялічаных устаноў дапушчана нядабайнасць і нясур'ёзнасьць да справы беларусізацыі сваіх апаратаў. Бюро ЦК катэгарычна прамавуе кіраўніком устаноў, апараты якіх не беларусізаваны, у 3-х месяцы тэрмін поўнасьцю перавесці працу апаратаў сваіх устаноў на беларускую мову.

2. Адназначна зусім недапушчальна слабую беларусізацыю гаспадарчых і гандлёвых устаноў (Белпапёртрест, Белдзяржспірт, Белдзяржгадаль, Свуртрест, Харчтрест, Белкаапсаюз, Лесбел), для якіх таксама тэрмін канчатковай беларусізацыі сваіх апаратаў прайшлі, бюро ЦК КП(б)Б выносіць вымову кіраўніком гэтых устаноў і катэгарычна прамавуе ў працягу 6 месяцаў поўнасьцю перавесці працу сваіх апаратаў на беларускую мову.

3. Добра з узмоцненай працай па поўным пераводзе работы апаратаў на беларускую мову паказаліся ў 2 арганізацыі пашт.-тэл. кантораў і аддзельных пашт.-тэл. кантораў.

Рабочы рух на пад'еме

Узрост рэвалюцыйных настрояў сярод рабочых мас

У Паўднёвай Аўстраліі абвешчаны „нацыянальны крызіс“

Забастоўка гарнякоў у Англіі. Здрада рэфармістых

ЛЁНДАН, 23. З прычыны адмовы капітальнага апарата аплата звыш тэрміновай работы па вызначаных згодах правілах, у мясцовасцях Ланаршырскага вугальна-прамысловага раёну забаставала каля 3.000 горнарабочых. Па дамаганні кіруемага рэфармістамі мясцовага

саюзу горнарабочых, гарнякі пасля двух дзён забастоўкі зьявіліся ў капальні, каб аднавіць работу. Аднак, адміністрацыя не дапусьціла іх у капальні, заявіўшы, што капітальнага апарата рашылі «не аднавіць работу пры існуючых пярэньніках» і звольніць усіх гарнякоў.

Грозныя падзеі ў Аўстраліі

ЛЁНДАН, 28. Паводле вестак з Аделаіды (Аўстралія), паміж 2.000 бастуючых докераў і штрэйкбрэчэрам і здарылася сутычка. Паўднёва-аўстралійскі ўрад увёў асаднае становішча. Праца ў партох спынілася. Урад тэрмінова арганізуе дэбрахотную міліцыю з буржуазных груп жыхарства на чале з афіцэрамі запасаў.

Паліцыя жорстка распраўляецца з бастуючымі.

„Эпока“ аб падзінскай забастоўцы

ВАРШАВА, 27. На думцы афіцыйнай „Эпока“, прычыны апошняй падзінскай забастоўкі заключваюцца ня толькі ў спробе прадырмецца ўвесці новую плату, а наогул у адзіных матэрыяльных умовах лодзінскіх тэкстыльшчыкаў. У сувязі з гэтым, па словах газэты, наглядаецца узрост рэвалюцыйных настрояў сярод рабочых мас.

«Падзяленьне, якое выявілася за апошнія гады сярод лодзінскіх рабочых, — піша газэта, — зьяўляецца вельмі характэрным і трывожным зьявішчам. Услед некалькі гадоў таму назад пачаўся не маглі канкураваць з прафсаюзамі нацыянальнай рабочай партыі, з прычыны свайго недазвычайнага радыкалізму. Цяпер жа яны выцясняюцца камуністамі».

Забастоўка на мэбэльных фабрыках

24—VI у Лодзі пачалася забастоўка 7.000 рабочых на фабрыках гнутва мэблі. Рабочыя трэбуюць 25 проц. надбавкі. Кваліфікаваныя рабочыя зарабляюць пер да 100 зл. (23 руб.) у месяц.

Перамога рабочых млынароў

Усе варшаўскія млыны падпісалі новую каляктывную умову, якая павялічвае зарплату рабочых млынароў.

Зананчэньне забастоўкі рабочых-сырыначнікаў

У Лодзі скончылася забастоўка рабочых, якія вырабляюць сырынікі. Забастоўка пачалася 2 тыдні. Рабочыя атрымалі 15 проц. надбавкі.

Перамога рабочых гуты «Сілезія»

Рабочыя-вядзьмачы двох пакоў гуты «Сілезія» (у Вярхній Сілезіі) атрымалі на новай умове 13 проц. надбавкі.

„Красін“ ідзе ў Пенінград

Хадэйнцітвы аб узнагародзе ўдзельнікаў экспэдыцыі

ЛЕДАКОЛ «КРАСІН», 27. У часе сталіні лодаколу ў Тронсе, лодакол наведваў прадстаўнікі мясцовай камуністычнай арганізацыі і прафсаюзу. Адбыўся невялікі мітынг, на якім прысутнічалі старшыня камуні-

ПАЗШ і англа-францускае згода

Тэкст амэрыканскае ноты не апублікаваны — італія ня вызначыла сваіх адносін да згоды

ВАШЫНГТОН, 27. Дзяржаўны дэпартамант адказаў на ноту ангельскага і францускага ўраду адносна марской згоды. Тэкст адказу будзе апублікаваны толькі пасля атрыманьня яго ў францускіх і ангельскіх міністэрствах замежных спраў.

РЫМ, 27. Усе італьянскія газэты напрукавалі паведамленьне «Красной Звезды» аб зьмесьце англа-францускае згоды. Ні ў воднай газэце, аднак, паведамленьне гэта не камэнтуюцца.

Бальдвін аб выбарчых пэрспэктывах у Англіі

Безнадзейны стан лібэралаў

ЛЁНДАН, 27. У сваёй прамове на зьездзе кансэрватыўнай партыі ў Грэйт-Брыце Бальдвін заявіў, што ён ніколі ня бачыў кансэрватыўную партыю ў больш баявым настроі. Партыя, па словах Бальдвіна, з уяўленьнем чакае вынікаў надыходзячых у будучым годзе ўсеагульных выбараў.

Да таго часу, пакуль рабочая партыя не навучыцца змагацца са сваімі праціўнікамі зьлева і выкрываць іх, ён ніколі ня ўдасца атрымаць большасьць у ангельскага народу. Што датычыць лібэральнай партыі, дык ніколі яшчэ ніводная палітычная партыя не цягнула такой адсутнасцю адзінства ў палітыцы і кіраўніцтве, як сучасныя лібэралы.

Прыводзячы праграму кансэрватараў, якую яны будуць ажыц-

цяўляць у выпадку, калі застаўцца на чале ўлады ў выніку выбараў у чэрвені і ліпені будучага году, Бальдвін заявіў, што кансэрватыўны ўрад ставіць сваёй задачай зьліваць трэшчоб, у якіх жыць беднота, забясьпечаньне такай электрычнасьцю і інш.

На замочаныя аб замежнай палітыцы, Бальдвін заявіў, што Англія і ўсё Эўропа разумеюць аднанасьць, спрактыкаванасьць і вытрымку, з якімі Чэмпэрлен накіраваў замежную палітыку Англіі. На словах Бальдвіна, большая частка таго, што дасягнута ў Эўропе за апошнія 4 гады, — заслуга Чэмпэрлена. У галіне барацьбы за мір (! Рэд.) Чэмпэрлен, па словах Бальдвіна, зусім не ігнараваў сваіх сін і дапоўніць амаль да поўнага зношваньня.

Пірсудзікі ў Румыніі

ВЕНА, 27. Як паведамае вэнгерскі друк, Пірсудзікі прыбыў у Кляўзэнбург і аб'явіў там перагаворы з румынскім ваянным міністрам і іншымі членамі румынскага ўраду. Румынскі ўрадавы друк публікуе праграму на-

дохадзачага афіцыйнага прыёму Пірсудзікага ў Бухарэсце. Аўстрыйскія тэлеграфнае агенства паведамае, што ў час афіцыйнага візиту ў Бухарэст Пірсудзікі будзе працягваць свае перагаворы з румынскім ваянным міністрам.

У ЛІТВЕ

Апазыцыя абвешчае тэрор

У прыгравітных мясцовасцях Лівоніі расійскія лодзі, якія паведамаюць, што ўтварыўся супольны камітэт усіх апазыцыйных групавак. Камітэт гэты будзе імкнуцца да пірсудзіцкага ўраду Вальдэмараса праз тэрор.

Кантроль карэспандэнцый вайсковых

Літоўскім урадам уведзена кантроль перапіскі, адсылае і атрымае афіцэрамі і жаўнерамі літоўскае арміі. Кантроль мае мэтай перашкодуць прасяканьню ў армію ўплываў апазыцыі.

Перагляд справы Расіенскіх паўстанцаў

Вярхоўны трыбунал Лівоніі пераглядзеў справу 10 Расіенскіх паўстанцаў засуджаных агулам на 67 гадоў катаргі. Трыбунал апраўдаў 7 падушдзіх, а іншых трох засудзіў агулам на 4 з пал. гады катаргі.

Новы мытны тарыф

У Зах. Беларусі

Катаржныя прысуды ў Глыбоні

Віленскі акругны суд на выйдной сесіі ў м. Глыбоні разглядае справу 9 абвінавачаных у прыналежнасьці да БНЗВ. Сенаўскі Пётр засуджаны на 6 гадоў катаргі, Багуцін Антон і Саўка Кастусь — на 4 гады кожны, Дарашкевіч Антон — на 1 год. Іншыя апраўданы.

— Там жа засуджаны на 4 гады катаргі жыхар м. Дзісны Заціц, абвінавачаны ў іхненні да адарваньня ад Польшчы Заходняе Беларусі і ўстаўленьня дыктатуры пралетарыату.

Валізная аблава ў прыграніччы

На польска-савецкім паграніччы ў выніку праведзенае масавае аблавы польскімі пагранічнікамі затрымана 42 чалавекі, сярод якіх 9 западаэрана ў камунізму.

Справа б. дэпутата Галавача

Судовы сьледчы вядзе досьлед

Усесаюзная нарада рэдактароў Умець выхоўваць масы на канкрэтных задачах

МАСКВА. 27. У ранішнім і вечэрнім пасяджэннях нарады рэдактароў 25-га верасня працягваліся спрэчкі на даклад т. Інгулава. Пасля выступлення Тумаркіна

(Урал), Кіпадзе (Тыфліс), Радкова (Сталіна) і інш. таварышоў з прамоваю аб друку і вайсковых пытаннях выступіў т. Бубноў.

Друк і вайсковыя пытанні Прамова т. Бубнова

— Вайсковы друк, — кажа т. Бубноў, — прадстаўляе хоць і невялікі, але моцна згуртаваны атрад, які ўваходзіць у склад савецка-партыйнага друку нашага Саюзу. У сілу гэтага, усе тыя пытанні, з якімі мы сутыкаемся, стаяць і перад вайсковым друкам, часам нават у больш вострай форме, чым перад агульным друкам.

Апошнія паўгоддзе было паўгоддзем ня малых труднасцяў. Гэтыя труднасці былі звязаны з двума асноўнымі фактамі — з хлебазастаўкамі і шахцінскай справай. Вайсковы друк справіўся з гэтымі труднасцямі, па меншай меры, здавальняюча. Пытаньне аб самакрытыцы датычыць і Чырвонай арміі і вайсковага друку. Нам трэба ўсе меры ўжыць для таго, каб разгарнуць самакрытыку ў арміі. Чырвоная армія развіваецца пад абстрэлівае і развіваючыся зьявіў, якія можна аб'яднаць пад агульным заглаўкам — бюракратычныя скажэнні ў вайсковым апарате і ў жыцці арміі. Дзе-ні-дзе маюцца перагібы ў бок агульнага абнавачэння камскладу, але трэба адкрыта сказаць, што іменна ў гэтым пункце справа абстаціць здавальняюча. На спробы «крытыку» распараджэнні і загады камандзіра на чырвонаармейскіх сходках зараз-жа сьледзе адпор з боку саміх-жа чырвонаярмейцаў. У нас магутная сетка ваенкароў. Да гэтага я навінен дадаць, што нашы ваенкары ў справе самакрытыкі вытрымліваюць экзамен досыць надзейна.

Ішчэ адносна «абвэржэньняў». Я лічу, што мы навінены да абвэржэньняў адносна «ад выпадку да выпадку». Ёсьць такія абвэржэньні,

якія трэба друкаваць, ёсьць такія абвэржэньні, якія ня трэба друкаваць, і ёсьць такія абвэржэньні, за якія трэба цагнуць у ЦіСК (апелідэсменты).

Другое пытаньне, якое я хацеў асьвятліць, — гэта пытаньне аб тым, як вы, агульны друк, рэагуюце ў сваёй бягучай працы на пытанні вайсковага будаўніцтва і на больш шырокае кола пытаньняў абароны. І вось я навінен з вялікім жалем адзначыць, што тут у нас справа абстаціць зусім ня добра. Мы маем вялікую колькасць газет, дзе гэтай справай аўсім не займаюцца, ці займаюцца дрэнна, выпадкова, адносна да гэтага пытаньня з бюракратычнай лёгкадумнасцю. Нарэшце, сярод нашых газетных працаўнікоў мы маем недаацэнку ваеннай небяспекі. Гэтыя «настроі» навінен быць ліквідаваны.

Чырвоная армія, звязваючыся вайсковай арганізацыяй, прызначанай для вайны, у той-жа час робіць вялізную — гэта ня будзе перапазычэннем — палітычную і культурную працу ў краіне, сярод рабочых і сялян. І я навінен вам проста сказаць, што гэта роля Чырвонай арміі не асьвятляецца досыць шырока ў нашым друку, а яе трэба асьвятляць, бо рабоча-сялянская Чырвоная армія нясе ў вёскі сацыялістычную асьвету, дацягваючы яе да самых глухіх куткоў нашай вёскі.

З вялікай прамогаю аб становішчы друку і задачах, якія стаяць перад ім, выступіў заг. АП, А ЦК УсеКП(б) т. Крыніцкі.

Далей з заключным словам выступіў т. Інгулаў.

Заклучнае слова т. Інгулава

САМАКРЫТЫКА — МЭТАД ВЫХАВАННЯ І УЦЯГНЕННЯ МАС У БУДАЎНІЦТВА

Увесь сёс нашае нарады, — кажа т. Інгулаў, — зводзіцца да таго, каб лівію нашага друку накіраваць у бок правядзеньня асноўных задач, што стаяць у даны момант перад нашай партыяй. Гэтага можна дабіцца ў друку праз максымальную асабістасць у пастаноўцы пытаньняў.

Калі я гаварыў аб тым, што нас заадае кампанейшчына, я меў на меце прасвэціць адну думку, што трэба умець выхоўваць масы вакол канкрэтных, зусім ясных задач. Іменна таму, што самакрытыка таксама не кампанія, а мэтад выхавання, мэтад уцягнення мас у будаўніцтва — у самым факце існавання «лісткаў РСІ» ёсьць таксама элемент кампанейшчыны. Зразумела, бесцэнсёўна было-б зараз гаварыць, што «лісткі РСІ» трэба ліквідаваць — яны нават ішчэ ня ўстаілі створаны, яны ня

мі арганізацыямі грамадзкага кантролю. На нарадзе прававалі ацаніць сучаснае становішча рэалізацыі лёвунгу самакрытыкі.

СУПРОЦЬ ПАСЯГАННЯУ НА САМАКРЫТЫКУ

Наводзе некаторых нагляданьняў, за апошнія два-тры месяцы ў арганізацыі друку наглядзецца некаторае паслабленьне самакрытыкі: няма ранейшага ўздыму і ўпартасці ў барацьбе з неадаровымі зьявішчамі. Гэта выклікаецца, пэўна, двума прычынамі. Папершае, тым, што многім газетам адразу-ж быў узяты в месца ў кар'ер высокі тон і ў некаторых выпадках з яго сарваліся, што дало магчымасць працаўнікам самакрытыкі скарыстаць гэтыя памылкі друку для нападка на самакрытыку.

АБСЛУГОЎАНЬНЕ РОЗНЫХ ПЛАСТОЎ ГРАМАДЗТВА

У галіне абслугоўвання розных сацыяльных пластоў на нарадзе былі чутны галасы за спыненне падзелу газет па тыпах: рабочыя, сялянскія, кіруючыя і г. д. Усе газэты — зьмешчаныя, уся справа толькі ў тым, што кожная газета гаварыла на асобнай мове — сялянскай, рабочай і інш. Такая пастаноўка пытаньня абсалютна няправільная. У нас дыферэнцыяцыя павінна пайсці яшчэ глыбей. Мы не разглядаем сялянства, як адзіную масу, таму патрэбны больш масавыя, больш папулярныя газэты — для менш пісьменных пластоў сялянства, менш масавыя, менш папулярныя — для больш падрыхтаваных пластоў. Патрабаваньне — павысіць аўтарытэт сялянскай газэты — абсалютна правільнае.

Што датычыць павышэньня кваліфікацыі рэдактароў, то апрача ўсіх тых мер, якія былі пералічаны ў дакладзе, трэба дабіцца яшчэ і таго, каб даць магчымасць рэдактарам часова адыйсці і заняцца вучобай.

БОЛЬШ БАЛЬШАЎІЦКАЕ СУРОВАСЦІ ДА СЯБЕ

Гаворачы аб недахопах нашага друку, трэба ўпамінаць яшчэ аб адным граху — угодніцтве. Рэспардэр-рэферэнт ведае, каму патрэбны бурныя апелідэсменты, каму шумныя, каму проста апелідэсменты, каму авадцы. Ён ведае ў якім парадку і ў якім разьмеры даць тое ці іншае выстушленне. З гэтым трэба пакопчыць. Трэба больш большавіцкай суровасці да саміх сябе і больш пашаны і да друку і да чытачоў, і да тых таварышоў, прамавы якіх зьямяш чаюцца.

Трэба сказаць два словы аб апарате, які абслугоўвае наш друк. Тут аб «ТАСС»е гаварылі і добрае і дрэннае. Там ёсьць недахопы, якія навінен быць вышчэпаны, але ішчэ ў пэўнай меры не валежаць ад волі тых таварышоў, якія там сядзяць. Калі ня будзе моцнай сувязі з газетамі, то недахопы гэтыя так і застаюцца. Да «ТАСС»у» трэба падыходзіць не з голай лаянкай, а з таварыскай самакрытыкай і калектыўным садзейнічаньнем.

АБ ПАРТЫЙНЫМ КІРАЎНІЦТВАМ

Апошняе — адносна партыйнага кіраўніцтва. Тут былі выступленьні некаторых таварышоў, якія пакідаюць уражаньне некалькі даўняны, як быцца ўсе нашы губкомы і абкомы нічога не разумеюць у друку і ў партыйным кіраўніцтве друкам.

Мы навінены з усім разуменьнем таё адкаанасці, якую мы нясем, сказаць, што дрэнны той рэдактар, які імкнецца ставіць сябе побач з партыйным камітэтам і срабуе «шукаль» справядлівасці» за мекамі партыйнага камітэту. З усіх гэтага вынікае, што працаўніком друку трэба саміх сябе некалькі прыструніць, узяць сябе ў рукі, разумець аб неабходнасці большавіцкай самадyscyпліны.

Адначасова ў гэтым трэба павесці барацьбу супроць усякага выяўленьня палітычнай маніпуляцыі і абломашчынны як у партыі, так і ва ўсіх галінах будаўніцтва, і ў працы самага друку, у асабістасці. НАРАДА РЕДАКТАРОЎ СКОНЧЫ-

Перамога савільскіх рабочых

У Савільлі будзеца вялізарны будынак выстаўкі, якая павінна адлюстраваць «духоўнае аднаўленьне ўсіх гішпанцаў, што жывуць у Эўропе і ў Паўднёвай Амэрыцы». Гішпанскі дыктатар Прыма-дэ-Рывэра забудляецца, наладжваючы аддупшыну для сваіх імперыялістычных мараў, — добра, што на такую забаву «вялікія даяржавы» паглядзяць скрозь пальцы.

І раптам — няпрямнасць. Рабочыя, занятыя на пабудове выстаўкі, забаставалі, адмаўляючыся бесплатна працаваць звышнормавыя гадзіны і патрабуючы выкананьня дагавору, парушанага надрадчыкамі. Дата адкрыцця выстаўкі вызначана пэўна — красавік 1929 г. Прыма-дэ-Рывэра ва ўсю націскае на сваіх савільскіх чыноўнікаў. Забастоўка пагражае немагчымасцю выканаць загады з Мадрыду.

Горш за ўсё для савільскіх улад тое, што прафэсійналыі самоз будаўнічых ілкам знаходзіцца пад уплывам камуністых. Забастоўка, уаўнішыя на выстаўцы, ахоплівае ўсіх рабочых будаўнічых Савільлі, у якіх ёсьць даўнія рахункі з прадпрыемствамі. Эканамічная забастоўка хутка набывае палітычны характар.

Улады прабуюць адмаўляць не палітычнае значэньне, але ня ў сілах утаіць сваю зьявітанасць і шаленства. Па загадзе з Мадрыду савільскі губарнатар робіць масавыя арышты, хаваючы за краты больш 400 рабочых-актывістых.

Які вынік даюць гэтыя жорсткія рэпрэсіі? Адваротны таму, на які разлічваў фашысцкі ўрад: да будаўнічых далучаюцца ўсе рабочыя Савільлі. Бастуе 40.000 чалавек. Акт рабочай салідарнасці тым больш важны і тым больш пагражаючы для капіталістых, што прафсаюзы ў Савільлі і наогул у Гішпаніі — да апошняй ступені паслаблены драконаўскімі законамі Прыма-дэ-Рывэра і пастаянным паліцэйскімі праследваньнямі.

Забастоўка працягвалася 25 дзён і скончылася ў пачатку верасня.

Скончылася пачатку перамогай забастоўшчыкаў, поўнай капітуляцыяй улад і прадпрыемцаў перад патрабаваньнямі рабочых.

Трэба чакаць, араумела, новых жорсткіх рэпрэсіў супроць камуністых і супроць прафэсійнальнага руху. Але дасканалы прыклад савільскіх рабочых узьніме волю да барацьбы ва ўсім пралетарыяце Гішпаніі. Рабочыя, якія змаглі сёньня пазбаўцца кабальных умоў працы, не спалохаўшыся ні арыштаў, ні куль, — гэтыя рабочыя змогуць хутка пазбаўцца і ад усяго катаўскага рэжыму гішпанскай фашысцкай дыктатуры.

„Адпусьцеце авёс“ ГАСПАДАРНІКІ З БЕЛДЗЯРЖАНДЛЮ

Вельмі дрэнна, калі пачынаюць рыхтаваць самі віомы. Гэта не пагаспадарчому, так справа ня робіцца. Белдзяржгандаль, абсталяваўшы ў Менску адкормачны пункт, пачаў аганяць гусей з розных раёнаў Беларусі. Але Дзяржгандаль правароніў кроху. Ён не прыгатаваў харчу для

Партработу ячзек -- на вышэйшую ступень

Усю жорсткасць самакрытыкі супроць тых, хто груба парушае ўнутрыпартыйную дэмакратыю

Кіраўніцтва зрабіць практычным

(Да вынікау агляду цэх'ячзек

Г. Барысав)

Цэхавыя парт'ячэйкі на прадпрыемствах гораду Барысаву існуюць, пачынаючы з кастрычніка мінулага году, таму працаўнікі цэх'ячзек яшчэ не набылі практыкі ў працы.

Правільнай пастаноўцы працы ячэйкі ў цэху яшчэ пераікадажае і тое, што яшчэ не аформлены цэх, як гаспадарча адзінка. На заводзе «Камінтэрн» існуюць цэхавыя вытэрчыя камісіі, а калі надумаліся арганізаваць такія камісіі на тым імя Домбалі, на фабрыцы «Чырвоная Бязрэіна», ЦП саюзу хэмікаў забараніла арганізаваць апошнія.

Нізавыя кіраўнікі парт'звённыў: цэхоргі, групоргі, зьменоргі, індывідуалы, групаргатары і г. д. ня маюць хаця-б часовага палажэньня пераліку іх абавязкаў: гэта таксама адбываецца ў некаторай ступені на працы.

У асноўным-жа некаторыя цэх'ячэйкі дабіліся ў працы значных посьпехаў. На заводзе «Камінтэрн» у выніку разгорнутасці працы цэх'ячэйкі значна зьменшыліся прастой ў лесалізьным цэху, а фанэрны дх перайшоў на групавую зьдзелшчыню, што значна павысіла прадукцыйнасць працы. На фабрыцы «Чырвоная Беразіна» цэх'ячэйкі разглядзелі пытаньні: рацыяналізацыя прадукцыйнасці працы, аб зьмяяшчэнні браку, аб прагулах і інш.

Перад разьнядам якога-небудзь гаспадарчага пытаньня на цэх'ячэйках падрыхтаваліся пранавоны, якія выплываюць з умоў жыцця і носяць канкрэты характар.

На гуде імя Домбалія большасць цэх'ячзек добра кіруе вытворчымі нарадамі, у выніку чаго зьменшыўся працент бою фанісавага шкла з 18 да 13 з палов. Па ініцыятыве адной з цэх'ячзек заменен лепшым працаўніком механік заводу, што надта добра спырала палаяшчэньню працы.

Групоргі і зьменоргі фабрыкі «Чырвоная Бязрэіна» ў ліку 18 чал. праводзяць па сваіх цэхх гутаркі і чыткі ў часы абедзёных перапынкаў.

За апошнія 6 месяцаў бюро парткалектыву правяло дзьве нарады групоргаў з мэтай інструктаваньня. На заводзе «Камінтэрн» рэгулярна прапуе гурток, у які ўваходзяць 20 групоргаў. Яны зьбіраюцца раз у два тыдні і абмяркоўваюць чарго-

выя пытаньні і агітацыйнай працы ў цэху. У гэты гурток уцягнуты тры таварышы беспартыйнага рабочага актыву, якія дапамагаюць у агітпрацы групавым агітатарам.

Аднак, ня глядзячы на посьпехі ў працы групоргаў, на радзе прадпрыемстваў на фабрыках «Прафінтэрн», «Рабочы», часткова на чыгуначы, заводзе імя Леніна нізавыя парт'звённыі існуюць толькі на паперы.

Як асобны вопыт у працы трэба падкрэсьліць прыцягненьне да правядзеньня гутарак у цэху адназначных працаўнікоў раёну: гаркому КП(б)У, гарсавету, каапэрацыі, страхкае л, жылсаюзу і г. д. Гэта ўзмоцніла сувязь раённых працаўнікоў з рабочай масай.

Для палаяшчэньня працы ў цэху неабходна правесці наступныя мерапрыемствы:

Перабудаваць мэтады кіраўніцтва нізавой працай у цэху, паставіўшы ў цэнтры ўвагі практычны паказ, як працаваць.

Больш асьвятляць у друку і на нарадах дадатную практыку працы, каб можна было пераймаць і пашыраць добрыя мэтады.

У сетку партсаветы ўключыць гурткі нізавых арганізатараў, распрацаваўшы для іх праграмы і забясьпечыўшы падручнікамі.

Увесьці, як правіла, пастаноўку на кожным сходзе, асабліва ў цэх'ячэйках дакладу аб ходзе вынаваньня пастаноў рабочых сходаў.

Больш распаўсюдзіць сыстэму індывідуальных справаздач партыйцаў, у тым ліку і радавых на бюро сходаў ячзек, выяўляючы пры гэтым балячыя зьявішчы з жыцця партыйцаў, асабліва ў сямейна-бытавых адносінах, пры гэтым правесці выкананьне партнагураўкі.

Распрацаваць палажэньне аб нізавых партарганізатарах.

Практыку гутарак ў цэху ў часы перапынкаў на абед і перад зьменамі распаўсюдзіць на ўсе прадпрыемствы, пашырыць практыку прыцягненьня да гэтай працы адназначных працаўнікоў раённых установаў.

Працягваць арганізацыю аглядаў працы на прадпрыемстве, але высоўваць больш вузка кожны раз адзін які-небудзь бок працы.

Пачынаем падрыхтоўку да перавыбару

(Нарада сакратароў ячзек Гарраёну)

На дзёх адбылася нарада сакратароў ячзек гарраёну па пытаньнях перавыбару партарганау.

Нарада абсудзіла даклад тав. Гурэвіча і прыняла наступныя мерапрыемствы:

— Перш за ўсё паставіць перад сабой мэту — уцягнуць усю партыйную масу ячзек у справаздачную працу бюро. На толькі сакратар ячэйкі адказвае за працу і яе па штаце робіць справаздачу, але кожны партыец павінен адчуваць гэтую адказнасць і рабіць справаздачы аб праробленай працы. Як вопыт, райком выдзяляе дзьве ячэйкі (яч. ЦВЕ і друкарні газ. «Зьвязда»), дзе ня будзе вуснага справаздачнага дакладу сакратара ячэйкі, а праца перавыбарчага сходу пачнецца адразу з спрэчае.

У іншых ячэйках павінен дамагчыся, каб даклады зрабіць больш цікавымі і жывымі, а для гэтага яны павінен быць, перш за ўсё, кароткімі. Каб забясьпечыць большы ўдзел у справаздачы членаў ячэйкі, трэба загадзя падрыхтаваць тэзісы дакладаў і шырока азнаёміць з імі партыйцаў. Для гэтай мэты трэба поўнасьцю скарыстаць таварышоў, прымацаваных да ячэйкі.

Што мы павінен падагуліць пры справаздачах? У вытворчых ячэйках — што дасягнута ў галіне палаяшчэньня вытворчасці, узьяцця праддyscyпліны, зьявіжэньня сабекошту, павалічэньня якасці прадукцыі і г. д. У савецкіх ячэйках — што дасягнута ў галіне памяншэньня адміністрацыйных выдаткаў, у барацьбе з бюракратызмам, пратэжылізмам і як абстаціць справа з адносінамі да наведвальнікаў у розных савецкіх установах.

На апошняе пытаньне да гэтага часу, прызнацца, мы мала зьявіталі ўвагі. У кампанію перавыбару мы павінен сабе ў гэтым прывесці і надалей павінен паставіць перад сабой мэту, каб не насьельніцтва служыла ўстановам, а наадварот.

Далей мы павінен правесці гурткі і за кошт яго растуць нашы ячэйкі, колькі ўцягнуты ў партыю непасрэдна ад варштату, наколькі мы павалічылі наш партый-

„Прыняць меры да правядзеньня самакрытыкі“ (Магілёўская райпартарганізацыя)

Большасць ячзек да гэтага часу распрацавалі адозву ЦК УсеКП(б) аб самакрытыцы. Астатнія парт'ячэйкі, асабліва ў савецкіх установах, пытаньне самакрытыкі закралі толькі пры прызначэньні працаўнікоў на адміністрацыйныя пасады недастаткова ўлічваліся адносна да таго ці другога таварыша рабочых. Так, Магілёўская друкарня ўвесь час на вываду з дэфіцыту гэта заставка а

практычна ў гэтай тымчасовай, якая дае-ні-дзе месяца, свядомасць, што самакрытыка—зьява, так сказаць, легальная, і якая падтрымліваецца партыяй. У гэтым сэнсе «лісткі» зьяўляюцца агітацыяй за самакрытыку. Калі ідэя самакрытыкі аўладае масамі—лісткі РСІ адпадуць, бо зьяўляцца непатрэбнымі, самакрытыка стане мэтадам, які прасянае ва ўсе галіны нашай працы.

Другое станоўчае значэнне «лістоў РСІ» заключаецца ў тым, што праз іх мы пачынаем устанаўліваць арганічную сувязь паміж пасобны-

нен быць накіраваны на вывучэнне іх, а на тое, каб іх пераўтварыць у асяродкі для самакрытыкі. Якіх трэба асыятыць у друку шытанні культурнай рэвалюцыі? Тут патрэбна найвялікшая пільнасць і найбольшая напружанасць. Між тым, імяна на гэтым частку, найбольш цяжкім, у нас пачынаецца якасць разамгаснасьці, якасць распыленасць класвай волі. Наш друк не аказвае выстарчальнага супраціўлення прасякванню чужога ідэалогіі ў розных галінах культурнага будаўніцтва.

місіі па выпрацоўцы рэвалюцыйна асноўных дакладках. На заключным пасяджэнні аднагалосна была ўхвалена рэзалюцыя па асноўным дакладзе т. Молатава, а потым з вызначэнні папраўкамі і дадаткамі былі ўхвалены рэзалюцыі па дакладзе т.т. Інгулава, М. І. Ульянавай і Муравейскага. Па арганізацыйна-гаспадарчым пытанні пастаноўлена стварыць камісію для выпрацоўкі рэдакцыйнага прапановаў да палітычнага гаспадарчага становішча газет. Народа рэдактароў закрылася прамоваю т. Крыўцакага.

Хлебазатогоўкі па БССР

Чаму затогоўкі ў Гомельшчыне ідуць слаба

(Ад нашага карэспандэнта)

Хлебазатогоўкі ў Гомельшчыне пачалі разгортвацца толькі ў верасні месяцы. Але таму затогоўка і зараз трэба прызнаць невыстарчальным. Наспрыяча адбілася на разгортванні затогоўка адсутнасць цвёрдых затогоўчых цен, якія былі пазначаны на месцы толькі 7—8 верасня. Сяляцтва, чакаючы павышэння цен на хлебпрадукты, устрымліваецца ад рэалізацыі хлеба.

У якасці пакупніц хлеба на рынку выступаюць, акрамя затогоўчыкаў, саматужнікі-алебнікі, індывідуальныя спажывы, а таксама прыватныя скупшчыкі, якія ўзбешчаюць цені на хлеб.

Да няспрыячых фактараў слаба развіцця хлебазатогоўкі трэба лічыць адсутнасць мажаравы. Толькі ў самы апошні час тавараабаротны хлебных раёнаў акруці ўзмацнілася пераважна за кошт мануфактуры, якая ў колькасці 1 1/2 вагона ўжо накіравана ў хлебазатогоўчыя раёны.

Трэба лічыць адзначыць невыстарчальную расхачку ўсёго затогоўчага апарату, адсутнасць аталара кіраўніцтва затогоўчай работай з боку партыйнага і савецкага органаў. Зразумела, у параўнанні з мінулым годам затогоўчы апарат значна ўзжохнуўся, але ня ўсе матэрыялы ішчэ скарыстаны.

Абслугоўванне сялянства ішчэ не стаіць на належнай вышыні. Абсэды ёска мала практыкуюцца. Ня ўцяляўшы ў работу кантракцыйны актыв і ўся вясковая грамадзасць.

Вельмі выпадкі простага скажэння дырэкцый па хлебазатогоўках, як сажавольнае выдаткаванне затогоўчанага хлеба, незахоўванне ўстаноўленых рэалізацыйных норм і т. д.

С.-Г. КААПРАЦЫЯ ПЛЯНУ НЯ ВЫКОНВАЕ

З 1-га на 20-га верасня систэмай Белсельсаюзу затогоўлена, па няпоўна даних, 554 тонны хлебпрадуктаў. Прычым першая дэсяціднёўка дала 125 тонна, а другая 429 тонна. Ад жаласяў затогоўлена 303 тонна, ад сялян—251 тонна.

Месячныя пляны затогоўка слянаскага хлеба выкананы на 51 проц., пляны затогоўка ад жаласяў — на 37 проц.

Паводле вестак, якія атрымліваюцца Белсельсаюзам з месца, там пастануленыя хлеба за трэцюю дэкаду ўзмацняюцца, але маўрад ці Белсельсаюз выканае свой месечны плян.

Зусім дрэнна абстаіць справа са спатаннем памольнага збору. Ня глядзячы на тое, што памольны збор зьяўляецца адной з асноўных крыніц хлебзабеспячэння па Гомельскай акрузе і што выдаткаванне гэтага збору ў першую чаргу ідзе па лініі здавальнення патрэб бядняцкай часткі сельскага і жэткавага насельніцтва, да апошняга часу не звярчалася выстарчальна ўвагі гэтай справе. Так, за першую палову верасня плян выкананы ўсяго толькі на 14 проц. Датавары на здачу памольнага збору заключаны ішчэ ня з усімі ўласнікамі і арандатарамі жампоў. Кантраля-жа за здачай млынамі памольнага збору настаўлены вельмі слаба, а часам і зусім адсутнічае.

Таксама слаба выконваецца пастанова Эканомрады аб забіранні хлебных лішкаў ад жаласяў і саўгасаў.

Але ўсё-ж такі за апошні час мы заўважваем некаторы пералом у справе хлебазатогоўка. Хлебазатогоўчыя арганізацыі камандыравалі на месцы сваіх працаўнікоў у мэтай узмацнення гонаду затогоўка і павышэння цені на ішчэсся і памяншэння ролі прыватніка на рынку, таму затогоўка ішчэсся даволі інтэнсіўна. Па заявае затогоўчых арганізацый вераснёўскай пляну ўжо выкананы са значным перавышэннем—затогоўлена ўжо каля 10.000 пудоў ішчэсся і раёныя саветы і ў прыватнасці старшынямі.

Па ўсёй лініі працы ў вёсцы мы адчуваем зараз вялікую патрэбу ў нізкіх арганізатарах. Узростаючыя кадры вясковага актыву яшчэ і колькасна і якасна далёкія ад таго, каб адваліць патрэбу ў іх. Каля 200.000 чырвонаармейцаў-адпуднікоў, што прыдуць у вёску ў бліжэйшы час, значна папоўняць кадры гэтага актыву. Важна гэты актыв захаваць і правільна скарыстаць.

Працы ў нас неназаты край, працы хопіць для ўсіх. Выда наша аключаецца ў тым, што мы яшчэ да гэтага часу не навучыліся, як трэба скарыставаць сілы, якія ў нас ёсць. Чырвоная армія ўзбуджае ў чырвонаармейцаў арганізатарскі энтузіязм, патрэбу вараз-жа знайсці прыстасаванне ўзрастаючым сілам і адольнасцям. Узвць хоць-бы такую задачу, як калектывізацыя вёскі. Пастановы XV-га зьезду партыі сустраўлі самы жывы водгук у масе чырвонаармейцаў. Многія чырвонаармейцы яшчэ перад водгукам чырвонаармейцаў пачаць жыць па новаму.

Пасялякова ідзе затогоўка ішчэсся. Прычым і тут пералом пачаўся ў другую дэсяціднёўку верасня. За першую 10 дзён верасня затогоўлена 25 тонна ішчэсся, за другую—158 тонна. Месячны плян па затогоўцы ішчэсся ўжо выкананы Белсельсаюзам на 62,7 проц.

ЗАГОЎКІ САЮЗ-ХЛЕБА

За 20 дзён верасня Саюзхлеб затогоў і 1.838 тонна жыва і мукі. З гэтай колькасці ад саўгасаў атрымана 1.678 тонна і ад памольнага збору—70 тонна.

Акрамя гэтага самім апаратам Саюзхлеб затогоўлена 41 тона розных хлебных культур

Ход затогоўка Саюзхлеб выклікае небяспэкі ў сэнсе выканання ім свайго пляну.

Затогоўка ішчэсся сям'я прарадзіць пасялякова. За 20 дзён верасня апаратам Саюзхлеб затогоўлена 72 тонна ішчэсся.

Правільна скарыстаць дэмабілізаваных чырвонаармейцаў

Вонят мінулых год пераканаўча паказаў усёй савецкай грамадзасці, якую вялікую ролю адыгрывае чырвоная армія ў справе падрыхтоўкі з рабоча-сялянскай моладзі новых кадраў нізкіх арганізатараў працы і асабліва для вёскі. Недарма чырвонаармейцы-адпуднікі складаюць значны процант абраных у сельскія і раёныя саветы і ў прыватнасці старшынямі.

Па ўсёй лініі працы ў вёсцы мы адчуваем зараз вялікую патрэбу ў нізкіх арганізатарах. Узростаючыя кадры вясковага актыву яшчэ і колькасна і якасна далёкія ад таго, каб адваліць патрэбу ў іх. Каля 200.000 чырвонаармейцаў-адпуднікоў, што прыдуць у вёску ў бліжэйшы час, значна папоўняць кадры гэтага актыву. Важна гэты актыв захаваць і правільна скарыстаць.

Працы ў нас неназаты край, працы хопіць для ўсіх. Выда наша аключаецца ў тым, што мы яшчэ да гэтага часу не навучыліся, як трэба скарыставаць сілы, якія ў нас ёсць.

Чырвоная армія ўзбуджае ў чырвонаармейцаў арганізатарскі энтузіязм, патрэбу вараз-жа знайсці прыстасаванне ўзрастаючым сілам і адольнасцям. Узвць хоць-бы такую задачу, як калектывізацыя вёскі. Пастановы XV-га зьезду партыі сустраўлі самы жывы водгук у масе чырвонаармейцаў. Многія чырвонаармейцы яшчэ перад водгукам чырвонаармейцаў пачаць жыць па новаму.

насьць пры распрацоўцы адоваз была значнай. Але ня ўсе ячэйкі добра падрыхтавалі членаў да абгаварвання адоваз. Таму часам спрэчкі насілі абстрактны характар і сход праходзіў вяла. На ячэйцы заводу «Чырвоны Адрджэнец» па адовазе прынялі такую рэзалюцыю: «Бюро ячэйкі прыняць усё крокі да правядзення ў жымцё лізунг самакрытыкі». Больш ніякіх канкрэтных прапаноў сход ячэйкі ня прыняў. Рабочыя друкарні, заводу Лекерта, краўды ў сваіх выступленнях скардзіліся на тое, што да іх прапаноў кепска прыслухоўваюцца, прапаноў вытворчых нарад ня выконвалі.

Белдзяржгандаль, усхваляваўся—што тут рабіць? Гусі крычаць—есці просіць, з раёнаў атрымліваюцца «радасныя» весткі: «Гусі к вам ляцяць—рыхтуйце харчбы»...

І раптам новая тэлеграма з раёну: «Прышліце 500 пудоў аўсу для кураў і гусей—галадуем»...

Замышаўся, ваятўсіўся Белдзяржгандаль, пачаў упрацца—дайце хоць ячмень, дайце хоць проса, калі няма аўсу—інакш гусі загінуць у «цвете лет»...

Аўсу так і ня было атрымана. Але затое парадзілася новая куча напераб аўсу... Апошняя паперка ў гэтай кучы гэта сьлёзны ліст да Наркамгандлю—нішто, моў, нам не спачувае, нішто нам аўсу не дае, нішто не ўваходзіць у наша цяжкое становішча—дык жо вы, як наш абаронца, загадайце даць нам аўсу...

Мы ня ведаем—ці дапамог гэты ліст. Але адно ясна, што справу з кормам гусей Белдзяржгандаль паставіў надбайна. Калі-б Белдзяржгандаль за 10-15 дзён раней прытаваў аўсё, то ня прыйшоў-б бегаць па ўсіх установах за аўсам, ня прышлось-б так плакаць.

Партыйная дэмакратыя дыбам

(Ячэйка КП(б)Б Бел. Дзярж. Акадэміі сельскай гасп.)

Зараз, калі надыходзяць перавыбары, ня лішнім будзе ўспомніць аб гэтым, як праходзілі перавыбары бюрэм нашай ячэйкі ў маі месяцы г. г. Во тым памылкі, якія былі зроблены ў папярэднія перавыбары,—памылкі надзвычайна вялікія і іх трэба ўшчынуць у даныя перавыбары.

У мінулыя перавыбары, як і заўсёды, сьпіс членаў і кандыдатаў у склад бюро быў абгавораны наперад на сходах партклеткі акадэміі.

Дзякуючы таму, што перавыбары бюро супадалі з канцэнчнем навучальнага году, шмат хто з партыйцаў на сходы адсутнічаў, але ўсё-ж на перавыбарчы сход зьявілася каля 150 членаў і кандыдатаў партыі.

З дакладам ад бюро ячэйкі выступіў сакратар тав. Ісаенка. З першых слоў даклада ўжо памеры сталі яскравымі. Яны зводзіліся да таго, каб абыйсці лізунг самакрытыкі.

СІЛІН.

але не абгаваралася ні ў факт, ні ў партыйчым. Прызначаюць адміністратарам друкарні т. Громава. Фабком, ячэйка і рабочыя, ведаючы папярэднія паходжэнні Громава ды яшчэ ў даме так выкрываюць артыкул супроць Громава ў газэце «Акцябр»—ня могуць лічыць Громава добрым працаўніком і падтрымліваць яго аўтарытэт. І толькі пасля доўгіх «баёў» ў аднаведных арганізацыйных Громаў быў зняты. У прапаноў сходаў, якія вынесены па адовазе ЦК ёсць цэлы рад добрых мерапрыемстваў. Аднак, сходы выявілі тое, што самакрытыка ў шырокіх колах рабочых разгорнута невыстарчальна.

Толькі пасля сакратар скончыць свой надзвычайна доўгі бяз зместу даклад, як адзін за другім сталі выступаць з рэзкай крытыкай рознастайных і часам падзвычайна сур'ёзных недахопаў усёй вакоў жыцця акадэміі. Былі закрануты пытанні ячэйкавага апарату, прафсаюзнай працы, адміністрацыйна-гаспадарчай дзейнасці, навучальнае справы і г. д. Жадаючых выказацца было звыш 50 чалавек. Кіраўнікі перавыбары не пайшлі насустрач гэтай магутнай хвалі самакрытыкі. Вырашана было скончыць працу сходу ў адзін вечар і таму звыш 30 чал. не выказалі таго, што ім так хацелася выказаць.

У заключнай прамоўе тав. Ісаенка з непаўлучальнай рэзасцю выступіў супроць таварышў, якія крытыкавалі недахопы акадэмічнага жыцця. Справа даходзіла да таго, што некаторых з іх сакратар усім беспадстаўна напранаў у трацізм.

Калі падшоў момант выбараў новага бюро, сакратар і рэктар пачалі хвалявацца. Насьпех быў прапанаваны сьпіс старых членаў і ўжо прыступілі было да галасавання, але адзін з таварышоў прапанаваў у члены бюро новую асобу, якая ня была ўнесена ў сьпіс. Гэты таварыш і быў абраны ў новае бюро.

Ня глядзячы на рад сур'ёзных недахопаў у працы бюро, якія былі паказаны таварышамі, што выступалі ў спрэчках, якія абавязкова трэба было запісаць у рэзалюцыі па дакладу, сакратар Ісаенка павёў справу так, што сход быў распущаны без усялякай рэзалюцыі, а выбраная камісія для складання рэзалюцыі так і не сабралася.

Праца не адноўленага бюро, пазаўленага ўсякага паказу з боку масы, зразу выявіла свае якасці. Пры першай спробе некаторых з членаў і кандыдатаў бюро (асабліва янава абраных крытычна аднесьціся да недахопаў у працы сакратара, яны сустракалі рэзкі і недашчальны адпор. Пры такіх умовах праца бюро не магла быць добрай.

Пры надыходзячых перавыбарах бюро члены і кандыдаты акадэмічнай партыйкі павінны зьявіцца сур'ёзную ўвагу на падбор новага бюро і даць яму цьвёрды наказ як па выпраўненні існуючых недахопаў у акадэмічным партыйкі, так і па правільным кіраўніцтве.

В. Бухаркін.

Ад рэдакцыі. Рэдакцыя просіць Горацкі РК і Аршанскі акругам партыі, а таксама т. т. з ячэйкі пародавядомі, ці сапраўды мелі месца вышэй паказаныя факты і чаму дагэтуль на іх не рэагавалі?

Наш друг наогул і насыценгазэты ў асабліва скарыстаць, як сродкі агітацыі. Той актыв, які мы атрымалі ад алошніх перавыбары, мы павінны замацаваць за сабой. У сучасных перавыбарах мы павінны заваяваць новы.

Прапаноў тав. К.—ня вывешваць сьпісаў кандыдатаў у спецыяльных ячэйках—нарада адхіліла. Нам трэба сьпіска скарыстаць і беспартыйны актыв у падбор кандыдатаў у новае бюро.

Актыв вялікі, а прынятых у партыю мала

(ГОМЕЛЬ)

Ня глядзячы на рад практычных указаўняў у галіне працы з беспартыйным актывам і ўдзянення яго ў рады партыі, цэх'ячэйкі невыстарчальна разгарнулі працу ў даным напрамку. Калі ў перыяд кантракцыйна-каўскага закліку па парткалектыве галоўных гомельскіх майстэрняў было прынята 130 рабочых у партыю, якія ўжо пасылілі праёсці партыйную школу і стаць сапраўды падрыхтаванымі членамі партыі, то пасьля яго рост парткалектыву за лік беспартыйных рабочых вельмі паслабіўся.

База для ўдзянення ў партыю пры нашым калектыве месяца багата—беспартыйнага актыву налічваецца 165 чал. Гэты актыв нясе рад грамадзкіх абавязкаў. Аднак, ня глядзячы на гэта, за перыяд ад перавыбары цэх'ячэек да сёнешняга дня ўсяго ўцягнута ў партыю 31 чал., або 18 проц. агульнай колькасці беспартыйнага актыву.

Калі праглядзець узраст цэх'ячэек кожнай пасобку, то мы маем наступны малюнак. Ячэйка вагоннага цэху з ліку 39 рабочых беспартыйнага актыву ўцягнула ў свае рады 8 чал.; ячэйка зборнага цэху з 37 рабочых—10 чал.; механічнага цэху—з 26 рабочых—21 чал.; ячэйка кавальскага цэху з 8 чал.; цэх'ячэйкі ліцейнага цэху і калёснага прынялі толькі па адным чалавеку. Ня глядзячы на тое, што ў першым налічваецца 17, а ў другім 8 чалавек беспартыйнага актыву; ячэйка-ж электрастанцыі не прыняла ніводнага пры наліччы 17 чал. беспартыйнага актыву.

Вынік навожны: з памянёнай колькасці беспартыйнага актыву ў партыю ўцягнута невыстарчальна колькасць людзей, гэта ішчэ раз пакавае, што цэх'ячэйкі ў сваёй штодзённай працы не аддавалі аднаведнай увагі апрацоўцы беспартыйнага актыву. Бюро парткалектыву прышлося завастрыць гэтае пытаньне перад цэх'ячэйкамі, даўшы рад практычных указаўняў аб працы з беспартыйным актывам.

Вонят праведзенай нарады беспартыйнага актыву па калектыве паказаў, што палітычная зацікаўленасць да ўсіх пастаноў і задач партыі на сёнешні дзень сарод рабочага актыву надзвычайна вялікая.

Пры перавыбарах бюро цэх'ячэек, а таксама і бюро парткалектыву ня лішнім будзе завастрыць увагу партарганізацыі нашага прадпрыемства на сывае разгортвання працы сарод беспартыйнага актыву і ўдзянення яго ў рады партыі.

ЦЮФЕУ.

1. Праца ў сельскай камунальнай т. Сяліванавая, Усебеларуская Дзіцячая Камуна мае наступныя дасягненні: пабудаваны адпаведны памяшканні для камуны, добра арганізаваны і абсталяваны: сыясарная, шавецкая, швейная майстэрні і кузня; добра пастаноўлена выдзяленне сельскае гаспадаркі: заведзена шматполье, палешана паліводдства і жывёлагадоўля.

2. На заметцы ў газэце «Звязда» — «Сумныя дні ў Магілёўскай Дзіцячай Камуне» за подпісам Гольдберга ўстаноўлена, што:

а) падзел дзяцей на «Сяліванавы» і «Ермакоўнаў», аб чым пісаў газэта, ня меў месца;

б) абвінавачанне выхавачеля Савініча, што ён нічога ня робіць, зусім няправільнае;

в) прызнаць беспадстаўным абвінавачанне выхавачельніцы Маркавай;

г) Меўшыя месца выпадкі ўходу дзяцей з камуны, якія з баспрытульных браліся з вуліцы і хананьне дзяцей за руку выхавачельніцы Лернер, асветлены ў зусім несудавядаючай форме, як і наогул за невялікім выключэннем заметка не аднаўдае сапраўднасці.

3. Заметка, зьмешчаная ў «Рабочым» № 183 «Застаяннеся болото должно быть потревожено», у якой у падагалоўку было сказана, што «Воспитание 140 детей находится в руках «бывших людей», офицеров, дерковников и «светских дам», экранные организации в роли спокойных наблюдателей», за подпісам Г-на, не аднаўдае сапраўднасці і зьяўляецца тэндэнцыйнай.

4. Адзначыць, што на заметцы ў «Чырвонай Зьмене» № 88 «Застаянае балота патрабуе малярнага» за подпісам Г-на зьмешчаны той самы матэрыял, што ў «Рабочым» (пункт 3 гэтай настановы), але толькі з большай афарбоўкай і больш вострымі сэнацыійнымі загалоўкамі.

5. Адзначыць, што з боку акруговага КОМ была ўзята кампанія супроць т. Сяліванова (заг. камунай) і калі акругом КП(б)В ня быў згодзен са зьмяшчэннем яго з працы, «як неабходнага працаўніка для камуны» і калі т. Чарныкоў, таксама ведучы Сяліванова, паслаў запіску па імя сакратара А. К. т. Грысевіча аб выкананні т. Сяліванова для камуны, як камунальнага працаўніка, то кампанія супроць Сяліванова ня толькі ня была счынена, а наадварот газэта «Чырвоная Зьмена» ў вострым тоне падпісала Фіна яшчэ зрабіла беспадстаўны выпад супроць адказных працаўнікоў ЦВК ВССР, называючы іх «усепаўняльні» і «высокапастаўленымі асобамі».

6. Прымаючы пад увагу няправільны і няварковы нахлест да шэрагу пытанняў дзіцячых камуны з боку Магілёўскага акруговага ЛКСМ, чым была створана надзвычайна вялікая нервовасьць у камуне і дрэнна адбывалася па яе жыццё, — зьявіўшы ўвагу Магілёўскага АК КП(б)В і ЦК ЛКСМ на прыняццё належных мер супроць маючыхся недахопаў.

7. Улічваючы слаба разгорнутую працу сярод ЛКСМ камуны, што ў лектарнай меры адмоўна адбілася на самакіраванні дзіцячага калектыву, наставіць пытаньне перад Магілёўскім акруговам КП(б)В аб вылу-

8. Адзначыць неадпаведнасьць працы, праведзенай камісіяй па абследаваньні Усебеларускай Дзіцячай Камуны, якая была вылучана Прэзыдыюмам АКВ.

9. Прыняць, што побач з дасягненнямі (пункт 1 гэтай настановы) у камуне ёсьць шэраг недахопаў дзякуючы таму, што арганізатарны перыяд поўнасьцю яшчэ ня скончыўся, ня скончан падбор спецыялістаў працаўнікоў для камуны, наяўнасьць некаторымі працаўнікамі мэтай установаў майстэрняў камуны, адсутнасьць статуту, інструкцый аб правах і абавязках абслугоўвачага персаналу, наяўнасьць склочнасьці паміж наасобнымі працаўнікамі камуны і інш.; на што зьявіўшы увагу ЦК і Магілёўскага акруговага інспэктарыяту нарасьветы.

10. Прапанаваць адміністрацыі і мясцоваму Дзіцячай Камуне арганізаваць эканомкамісію, складзіць судавядны плян працы і практыкаваць эканомнарады. На нарадах абавораваць усе пытаньні жыцця і

11. Магілёўскаму інспэктарыяту нарасьветы, інспэктарыяту працы і акруговай дзіцячай камісіі трымаць курс на аслабленьне камуны ад пераросткаў і дэфэктыўных дзяцей.

12. Прыняць да ведама, што Магілёўскімі акруговымі кіруючымі органамі:

а) аслаблены ад працы ў камуне т. Лаўрэнцяў за недастатковае кіраваньне працай;

б) што зьнята з працы ў камуне выхавачельніца Лернер — за ужываньне неадпаведных прыёмаў узьдзеяньня на дзяцей, і

в) зьняты з працы ў камуне Каршукі, Яленскі і Левіт — за няўмелы надыход да дзяцей.

13. Паказаць інспэктарам Магілёўскай акругі на нарасьветы т. т. Мухіну, Жыгунду, Пятрову і загадчыку камуны т. Сяліванаву несавадчовае рэагаваньне на маючыся пернамальнасьць ў камуне

Пастанову зьмясьціць у друку.

14. Улічваючы тым, што наставіць увагу Магілёўскага АК КП(б)В і ЦК ЛКСМ на прыняццё належных мер супроць маючыхся недахопаў.

15. Улічваючы слаба разгорнутую працу сярод ЛКСМ камуны, што ў лектарнай меры адмоўна адбілася на самакіраванні дзіцячага калектыву, наставіць пытаньне перад Магілёўскім акруговам КП(б)В аб вылу-

16. Улічваючы тым, што наставіць увагу Магілёўскага АК КП(б)В і ЦК ЛКСМ на прыняццё належных мер супроць маючыхся недахопаў.

17. Улічваючы слаба разгорнутую працу сярод ЛКСМ камуны, што ў лектарнай меры адмоўна адбілася на самакіраванні дзіцячага калектыву, наставіць пытаньне перад Магілёўскім акруговам КП(б)В аб вылу-

18. Улічваючы тым, што наставіць увагу Магілёўскага АК КП(б)В і ЦК ЛКСМ на прыняццё належных мер супроць маючыхся недахопаў.

19. Улічваючы слаба разгорнутую працу сярод ЛКСМ камуны, што ў лектарнай меры адмоўна адбілася на самакіраванні дзіцячага калектыву, наставіць пытаньне перад Магілёўскім акруговам КП(б)В аб вылу-

20. Улічваючы тым, што наставіць увагу Магілёўскага АК КП(б)В і ЦК ЛКСМ на прыняццё належных мер супроць маючыхся недахопаў.

21. Улічваючы слаба разгорнутую працу сярод ЛКСМ камуны, што ў лектарнай меры адмоўна адбілася на самакіраванні дзіцячага калектыву, наставіць пытаньне перад Магілёўскім акруговам КП(б)В аб вылу-

22. Улічваючы тым, што наставіць увагу Магілёўскага АК КП(б)В і ЦК ЛКСМ на прыняццё належных мер супроць маючыхся недахопаў.

23. Улічваючы слаба разгорнутую працу сярод ЛКСМ камуны, што ў лектарнай меры адмоўна адбілася на самакіраванні дзіцячага калектыву, наставіць пытаньне перад Магілёўскім акруговам КП(б)В аб вылу-

Ушараўняны з мінулым годам

24. Улічваючы тым, што наставіць увагу Магілёўскага АК КП(б)В і ЦК ЛКСМ на прыняццё належных мер супроць маючыхся недахопаў.

25. Улічваючы слаба разгорнутую працу сярод ЛКСМ камуны, што ў лектарнай меры адмоўна адбілася на самакіраванні дзіцячага калектыву, наставіць пытаньне перад Магілёўскім акруговам КП(б)В аб вылу-

26. Улічваючы тым, што наставіць увагу Магілёўскага АК КП(б)В і ЦК ЛКСМ на прыняццё належных мер супроць маючыхся недахопаў.

27. Улічваючы слаба разгорнутую працу сярод ЛКСМ камуны, што ў лектарнай меры адмоўна адбілася на самакіраванні дзіцячага калектыву, наставіць пытаньне перад Магілёўскім акруговам КП(б)В аб вылу-

Ушараўняны з мінулым годам

28. Улічваючы тым, што наставіць увагу Магілёўскага АК КП(б)В і ЦК ЛКСМ на прыняццё належных мер супроць маючыхся недахопаў.

29. Улічваючы слаба разгорнутую працу сярод ЛКСМ камуны, што ў лектарнай меры адмоўна адбілася на самакіраванні дзіцячага калектыву, наставіць пытаньне перад Магілёўскім акруговам КП(б)В аб вылу-

30. Улічваючы тым, што наставіць увагу Магілёўскага АК КП(б)В і ЦК ЛКСМ на прыняццё належных мер супроць маючыхся недахопаў.

31. Улічваючы слаба разгорнутую працу сярод ЛКСМ камуны, што ў лектарнай меры адмоўна адбілася на самакіраванні дзіцячага калектыву, наставіць пытаньне перад Магілёўскім акруговам КП(б)В аб вылу-

Ушараўняны з мінулым годам

У ПРЭЗЫДЫУМЕ ЦСПСВ

АКРУГОВЫ БЮДЖЭТ НА 1928-29 ГОД

Дакладчык па гэтым пытаньні — удзельнік бюджэтнай камісіі пры Менакрывкангоме — тав. Танхілеўскі прышоў на пасяджэньне прэзыдыюму з двума варыянтамі бюджэту. Першы варыянт будзе бюджэт на падставе старых штатаў на ўстаноўлена народнае асьветы і аховы здароўя. Другі варыянт улічвае патрабаваньні РСІ аб павялічэньні штатаў у гэтых установах. Пры чым тав. Танхілеўскі з месца ў кар'ер зрабіў агаворку, што ў выпадку прыняцця прапановы РСІ дэфіцыт узрасьне на 84.409 рублёў.

Гэтая агаворка выклікала поўнае здзіўленьне з боку раду таварышоў, якія выступалі ў спрэчках. Гаварылі аб тым, што калі ставіць над сумленьне прыняццё прапановы РСІ, дык навошта тады РСІ праводзіць усю сваю працу? Прапановы РСІ аб новых штатах павінны абавязкова быць уключаны ў новы бюджэт — воль да якіх вывадаў прышоў прэзыдыюм ЦСПСВ. Што датычыць дэфіцыту, то павінны быць знойдзены меры для пакрыцьця яго з іншых крыніц эканоміі.

Цікава будзе кратак сьпінніца на будову самога бюджэту. У ім шмат навукальнага ня толькі для працоўных Менскае акругі і Беларусі, але і для нашых ворагаў, якія ў мерапрыемствах савецкае ўлады бачаць усё дрэннае. Ці вядома, які артыкул выдатку выклікае да сябе асабліва ўвагу нашага Менакрывкангому? Гэты артыкул выдаткаў датычыць народнае асьветы. З агульнай сумы выдаткаў у 10.876.129 руб. — 3.673.714 руб., ці 36,11 проц. ідзе на народную асьвету. Наступным па велічыні артыкулам выдатку зьяўляецца ахова здароўя. На яе ў наступным гаспадарчым годзе будзе выдаткавана 1.203.025 руб., што складае 11,85 проц. Вось на што галоўным чынам будзе выдаткаваныя мясцовыя прыбыткі. У той жа час — параўнаньне з выдаткамі за патрабы абароны выразна сьведчыць аб нашай палітыцы імкненьня да міру. На патрабы абароны прадугледжана ўсяго 3 проц. агульнай сумы бюджэту.

Ушараўняны з мінулым годам

агульная сума выдаткаў дае рост на 10,96 проц. Гэта тлумачыцца цэлым радом вялікіх работ, якія намеріў Менакрывкангоме. На пабудову трамвая прадугледжана 250.000 рублёў, на каналізацыю столькі-ж, на будаваньне 100.000 руб., на утылізацыйны завод — 30.000 руб. і г. д.

Але прэзыдыюм ЦСПСВ знайшоў, што бюджэтная камісія ня ўсё яшчэ прадугледзела. Прэзыдыюм ЦСПСВ лараніў катэгорычна адстойнаць сваю настанову аб пераводзе прафэсійнальных пажарных каманд на 3 зьмены працы — замест існуючай цалер 2-зьменнай працы, павялічыць штат мэдыцынскіх працаўнікоў у новай Барысаўскай больніцы, павялічыць асыгнаваньні на дапамогу беспрацоўным на 10 проц., а таксама падтрымаць заяўку Менскай інспэцыі аховы здароўя аб вадзунку на бюджэце патрабных сродкаў на ўтрыманьне дзіцячых ісьляў для беспрытульных і на ремонт у радзільным доме. На хадайніцтва МЦРК прэзыдыюм ЦСПСВ уключыў у сваю рэзалюцыю патрабаваньне аб прадугледжэньні сродкаў на пабудову памяшканьня для хаваньня гародніны і бульбы для працоўнага насельніцтва г. Менску.

Аб выкананьні дагавароў па ахове працы

Амаль тры гадыня прадывалася абгаварэньне пытаньня аб выкананьні гаспадарчымі органамі дагавароў на правядзеньне мерапрыемстваў па ахове працы, што былі заключаны паміж гаспадарчымі органамі і Наркампрацы. Гэтае пытаньне было намі ўжо асьветлена ў адным з нумароў «Звязды» (гл. № 211 — артыкул тав. Праўдзіна — «Дагавор ці паперга»). За гэты час, тэмі выкананьня калдагавароў гаспадарчымі органамі застаўся тым жа. На дакладзе інспэктара працы тав. Дзежыра выступілі прадстаўнікі ВСНГ і некаторыя кіравнікі трэстаў. Чым жа яны апраўдаваюцца? Асноўны лейт-матыў усіх апраўданьняў — гэта аб'ектыўныя абставіны. Выступаўшы гаспадарнікі зьяўлялі ўсю віну на адсутнасьць практыкаў пэнтыланьня, на пэскаваньне тэрмаз у працы і г. д. Прадстаўнік ВСНГ тав. Розэнблат лічыць, што пытаньне пастаўлена несавадчова

(?), што трэба было пачакаць сканчэньня тэрміну дагавароў. Тав. Розэнблат уляўняе, што да канца году (а ўсяго-ж да сканчэньня бюджэтнага году застаюцца тры дні!) дагавары будуць выкананы амаль на ўсе 100 проц. Другі прадстаўнік ВСНГ тав. Гольдэнбэрг прызнае, што тэмі выкананьня дагавароў, праўда, невыстарчальны, але таксама знаходзіць рад прычын, якія не залежаць ад гаспадарчых органаў. У той жа час тав. Гольдэнбэрг прабуе зьявіць віну з ВСНГ, паказваючы, што ВСНГ ня раз напамінаў трэстам аб неабходнасьці выкананьня дагавароў. (Але відаць, што гэтыя напамінаньні мала дапамагаюць, бо ВСНГ нічога не зрабіў для таго, каб правярць выкананьне сваіх дырэктыў). Дырэктар Беларускага папяровага трэсту тав. Якабсон заявіў, што папярковы трэст акуратам выконвае дагавары і што да 1-га кастрычніка будзе выканана 85 проц. усіх работ. Але калі тав. Якабсон падрабозна сьпінуўся на праведзеных працах, то аказалася, што процантаў 50 усіх работ толькі «ў стадыі выкананьня», а астатнія нават і не пачаліся.

У сваім дакладзе тав. Дзежыра заявіў, што прафэсійнасьці арганізацыі зусім ня цікавіцца выкананьнем гэтых дагавароў. Затое праф. работнікі ў сваіх выступленьнях аднарывалі гэты ўдар і зазначылі, што і Наркампрацы ня ўсё робіць для правяркі выкананьня гэтых дагавароў, што калі хто і вінаваты ў гэтых непарадках, то гэта органы Наркампрацы, якія ня досыць энэргічна рэагавалі на слабы тэмі выкананьня дагавароў па асаве працы.

Распрацоўку прапановы прэзыдыюм ЦСПСВ перадаў спэцыяльна-вылучанай камісіі.

Як працуюць ячэйкі асоавіяхіму

З працай пазавых ячэек Асоавіяхіму абстаіць ня вельмі добра. Побач з дасягненнямі — ростам і разгорваньнем сеткі пазавых ячэек Асоавіяхіму на прадпрыемствах і ўстановах, разьвіццём грамадзкай самадзейнасьці вакол работы арганізацыі Асоавіяхіму і справы валізацыі рабочых, значным разьвіццём гурткоў вадсковых ведаў і частковым ростам

ліку вайсковых куткоў, ціраў і г. д. — прэзыдыюм ЦСПСВ адзначыў рад недахопаў. Па буйнейшых прадпрыемствах у рабных і вайсковых мясцовасьцях (фабрыкі запалак, гуты, фабрыкі паперы і інш.) невястарчальна разьвіта работа ячэек Асоавіяхіму. Зусім ня досыць раснаўскажваюцца сярод рабочых хэмічных ведаў і слаба выдзячэны падрыхтоўка насельніцтва да хэмічнай абароны. Прафарганізацыі слаба забяспечваюцца стралковым і інш. вайсковым інвэнтаром. Чырвоныя куткі працуюць павярхоўна. Паміж некаторымі ячэйкамі Асоавіяхіму і фабзаўкомамі наглядуюцца неармальнасьці ўзаемаадносіны. Некаторыя ячэйкі Асоавіяхіму глядзяць на фабзаўкомы толькі як на крыніцы фінансаваньня, з другога боку некаторыя фабзаўкомы адгароджваюцца ад справы валізацыі рабочых, ускладаючы гэты цалкам на ячэйкі Асоавіяхіму.

Прэзыдыюм ЦСПСВ намеріў рад мерапрыемстваў для ажыўленьня працы ячэек Асоавіяхіму.

У кастрычніку — перавыбары праўленьняў клубу

Прэзыдыюм ЦСПСВ запрапанаваў з 1-га кастрычніка пачаць перавыбары ўсіх праўленьняў клубу па Беларусі і скончыць гэтую працу не пазьней 1-га лістапада. Прэзыдыюм добра зрабіў, што ў сваёй настанове нааомніў сваім пазавым ячэйкам тым недахопам, якія мелі месца ў летаньніх перавыборах. У летаньніх ісправыборах на перавыбарчых сходах наглядвалася амаль поўная адсутнасьць савязных кіруючых працаўнікоў (за выключэньнем заг. культадзеламі), перавыбары зацігнуліся аж да студзеня м-ца, перавыбарчыя сходы слаба наведваліся, бо перавыбарчыя былі падзелены на дзьве часткі (асобна справаздача і асобна — перавыбары). Падрыхтоўка была праведзена вельмі слаба, невястарчальна скарыстаны насычэньняты, справаздачныя плякаты і іншыя формы падрыхтоўкі. Доклады і спрэчкі зацягваліся да позьняй ночы, вынікам чаго было тое, што рэзалюцыя на дакладу праўленьня галасавалі некаль-

кі дзесяткаў чалавек. Таксама дрэнна праішла тэхнічная падрыхтоўка да сходаў: сходы склікаліся ў неадпаведныя дні, адкладваліся, членам клубу абвэсткі не пасылаліся, ня было рэгістрацыі і г. д.

Прэзыдыюм ЦСПСВ у сваёй настанове запрапанаваў усе гэтыя недахопы зьнішчыць пры наступных перавыборах.

Плян прафасьветы на 1928-29 год

Прэзыдыюм ЦСПСВ прызнаў, што асновай сеткі прафасьветы, як і летась, павінна зьявіцца нармальна школа прафграмаў для пазавога прафактыву. Такія школы павінны быць створаны пры акруговых прафбюро, цэнтральных праўленьнях саюзаў і пры буйнейшых фабзаўкомах (на папярových, тэкстыльных, запалаковых фабрыках і гутях). Пры арганізацыі школ на прадпрыемствах трэба выходзіць з пазунасьці рабочых, што добраахвотна заісаліся ў школы, і зьдавальняюча падрыхтаваных кіраўнікоў. Дзе гэтых умоў няма, там мэтазодней стварэньне гурткоў са спрощанымі мэтадамі працы (папулярная гутарка, чытка і разбор прасьцейшай дапаможнай літаратуры).

Для перападрыхтоўкі пазавых прафработнікаў, якія працуюць па асобных галінах работы (камісіі фабзаўкомаў і клубу) трэба арганізаваць кароткатэрміновыя курсы пры акруговых прафбюро ці пры буйных акруговых аддзяленьнях. Такія курсы павінны быць кароткатэрміновымі — у гэтым выпадку заняты павінны быць дзённымі, ці курсы можна расьцягнуць на тэрмін ад 2 да 3-х месяцаў, тады можна займацца адзін-два разы ў тыдзень у вечэрні час.

Работа ў школах і гуртках прафграмаў павінна пачацца ў перыяд часу ад 1 да 15 кастрычніка.

Культадзелу ЦСПСВ у Менску і акруговым прафэсійнальным бюро запрапанавана стварыць кансультацыйны прафасьвет; як для кіраўнікоў школ і гурткоў, так і для наасобных прафработніцтва і рабочых, якія жадаюць займацца прафсамаадукацыяй.

Курсы па краязнаўстве. Цэ краязнаўства паставіла аскладзе ў Менску канферэнцыю курсоў па краязнаўстве краінаваў. Іа курсоў будзе камандыравана 35 чалавек, працаўнікоў акруговых краязнаўчых таварыстваў.

Падрыхтоўка навуковых працаўнікоў. Інвэлектуальныя камандыраваны аспіранта тав. Вальковіча ў Горную акадэмію і аспіранта тав. Міхайлоўскага на геаграфічны факультэт Маскоўскага унівэрсытэту. Стыпендыі аспірантам будуць выдавацца Інвэлектуальтам.

— ПРАФАСЬВЕТА ПА САЮЗЕ БУДАЎНІКОЎ. У бліжэйшым часе саюз будаўнікоў арганізуе адну тыповую наказаўную школу прафэсійнай граматы, разьлічаную на 35 чалавек пазавога прафактыву. 23 кастрычніка саюз склікае агульна-гарадзкую нараду культкамісіі і старшын трэстываў на пытаньні аб арганізацыі школ і гурткоў прафэсійнай і сямейнай асьветы.

— ФУТБОЛЬНЫ І БАСКЕТБОЛЬНЫ МАТЧЫ. Каманды фізкультуры саюзу будаўнікоў Менскай і Гомельскай акругі арганізуюць у бліжэйшым часе на пляцоўцы «Прабінтэрн» футбольны і баскетбольны матчы. У склад кожнай групы ўваходзяць па 16 фізкультурнікаў.

Ліквідация няпісьменнасьці сярод 1000 будаўнікоў

ЦП саюзу будаўнічых рабочых заключыла дагавор з таварыствам «Прэч няпісьменнасьці» на ліквідацыю няпісьменнасьці і малапісьменнасьці сярод членаў саюзу будаўнічых па г. Менску. Лік няпісьменных і малапісьменных будаўнічых у Менску дасягае больш 1.000 чал. Найбольшы лік з іх прыпадае на рабочых-сезоннікаў. Усяго маркуюцца стварыць 10—12 лікпунктаў.

Васеньня-зімовы сезон рабочых клубу

У працягу лета ў многіх рабочых клубах Менску быў зроблены ремонт. У бліжэйшым годзе клубы адкрылі перавыбары-зімовы сезон. Гэтым днём адкрыўся клуб арукароў, у якім заканчваецца ремонт. Завод для глядачоў разьлічана на 500 чалавек. 5-га кастрычніка адкрываецца клуб будаўнікоў. У канцы кастрычніка будзе заканчаны канітальны ремонт клубу мэсапрапрацы. Замест 6 пакоў у клубе будзе 11. Ремонт каштаваў 15.000 руб. Саюз дрэвапрацоўшчыкаў і камунальнікаў ужо адкрылі свае клубы.

Першая жанчына-ліначыпкістка

Фабком першай дзярждрукарні вылучыў на вытворную работу ў якасьці ліначыпкісткі работніцу Хоруч. Тав. Хоруч мае 10-гадовы рабочы стаж. Іна зьяўляецца першай жанчынай-ліначыпкісткай у Беларусі.

Пасыла на працу

Учора па сэкцыі чорнарабочых паслана 26 мужчын і 12 жанчын. Сёньня патрабуюцца: на МББ чыг. — 20 чал., у 4-сталоўні — 1 повар, ЦРД — 4 прыбяральшчыцы, у 1-сталоўні — 1 кухонны рабочы і ў халадзільні — 2 ч.

* У зьвязку з тым, што наставіць увагу ЦК КП(б)В, зьмешчаная ў № 222 «Звязды», навукова ў скарачэньні дзіцячых і ў ёй не асьветлен рад важных момантаў — рэдакцыя зьявіла аст наставы ЦКК поўнасьцю.

ШАХМАТЫ

Пад редакцыяй Шукевіча-Траўцылкова

Беларускія пытанні ў цэнтры (Ад нашых маскоўскага карэспандэнта)

Прамавары і хлеб для Беларусі

На нарадзе пры кіраўніцтве прамавару Саюзага Наркамгандлю намечана завезці ў Беларусь у працягу першага кварталу 1928-29г. 149 вагонаў баваўняных матэрыяў, 121 тону ацымкованага жалеза, 709 тонн бляхі для дахаў, 1.176 тонн сартавога жалеза.

На кастрычнік месяц у Беларусь мяркуюцца завезці 1.050.000 пудоў хлебапрадуктаў. Аднаведныя нарады дэны ўжо загадоўчым арга-

нізацыям на адгрузку збожжа ў БССР.

Выданьне беларускай літаратуры ў Маскве

Цэнтрыдавецтва пры ЦВК СССР распрацавала плян выдавецтва на 1928-29 г. У плян уваходзіць выданьне падручнікаў на беларускай мове для беларускіх школ I і II ступені ў 70 друкаваных аркушаў; намечана таксама выдаць беларускія кнігі па дашкольным выхаванні, самаадукацыі і інш.

Страханьне ад востра-заразных хвароб

Для палепшана абслугоўвання патрэб прадоўных у сучасны момант Дзяржстрахам уведзен новы вельмі спрошчаны від асабістага страхаваньня, так амане «страханьне па выпадку сьмерці ад востра-заразных хвароб».

Уводзіцца яно, галоўным чынам, як дадатковае забесьпячэньне да заключаных ужо страхаваньняў жыцьця і ад няшчасных выпадкаў, але і бяспроўна можа быць усім адасобленым страхаваньнем. Па сваёй прастаце, даступнасьці і лёгкасьці заключэньня, новаму віду страхаваньня, усім на быўшаму на практыцы старых страхавых таварыстваў, судзіцца прыгожа распаспадкаваць сярод прадоўных тым больш, што ў выпадку востра-заразных хвароб Беларусь не адстае ад іншых мясцовасьцяў СССР.

Парадак заключэньня гэтага страхаваньня не патрабуе ніякіх складаных фармальнасьцяў. Жадаючы застрахавацца ніякіх абвестак не падае, а абмяжоўваецца толькі сваім подпісам на карэнчыку страхавога кніжка, які яму выдаецца.

Да страхаваньня прымаюцца ўсе грамадзяне ва ўзросьце ад 16 да 60 год. Тарыфны стаўкі на страхаваньні ад востра-заразных хвароб вельмі невялікія, так напрыклад за 2 р. 50 кап. у год можна застрахаваць сваё жыцьцё па выпадку сьмерці ад востра-заразных хвароб у суме 1000 рублёў. Можна сьмеда сказаць, што

гэта вельмі таннае страхаваньне. Перадлік хвароб, за якія Дзяржстрахам нясе адказнасьць, уключае ў сабе амаль усе больш-менш варазныя хваробы аж да хваробы крупознага запаленьня лёгкіх, грыпу, дыфэнтэрыі, трасцы і г. д. Адказнасьць Дзяржстраху па даным відзе страхаваньня пачынаецца праз 14 сутак пасля выдачы страхавога кніжка і заканчваецца таксама праз 14 сутак пасля сканчэньня тэрміну страхаваньня. У момант першапачатковага страхаваньня збараўляецца прымальны асоб, які ўжо захварэлі востра-заразнымі і цяжкімі хваробамі; у адносінах жа аднаўленьня страхаваньня захворваньні не зьяўляюцца перашкодай, калі яно робіцца без перарыву тэрміну страхаваньня.

Такім чынам, Дзяржстрах, уводзячы новы від страхаваньня, прадастаўляе шырокім масам насельніцтва і галоўным чынам яго працоўнай частцы магчымасьць за параўнаўча невялікую суму грошай, якую ўносьць кожны застрахаваны, забесьпячыць сваю сям'ю на выпадку свай перадачнай сьмерці, якая можа адарыцца, як вынік востра-заразнай хваробы. Каб судзіць аб карысьці гэтага віду страхаваньня і вылічарнага значэньня яго для нашай Беларусі досыць успомніць, што не адна сотня людзей у год зьяўляецца ахвірай востра-заразных захворваньняў.

Г. К.

Цікавыя знаходкі

Археалёг Дубіцкі, навуковы супрацоўнік катэдры архэалёгіі Інстытуту архэалёгіі і этнаграфіі Беларускага ўніверсітэту ў Мінску, у дахрысьціянскую эру склаў і палілі асцяры. Знойдзены глыбінны грубай перабытай работы гарнікі, напісьленыя палілімі зьрытамі.

Ваўдэрэўскія раскопкі прадстаўляюць вялікую навуковую цікавасьць для гі-

сторыі культуры людзей і ў асабістасьці для гісторыі земляробчай культуры на Беларусі. Знаходкі казавалі, што тымсяць з лішнім год таму навад край тут быў земляробчы. Людзі сьелі гарох, пшаніцу, жыта, проса.

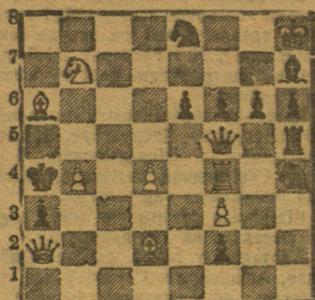
Цікава яшчэ адзначыць, што ў некаторых гаршчок знойдзены абугляныя рэшткі стравы, якую, відаць, ставілі на вогнішчы ў ахвірай тагочаснага насельніцтва нашай краіны.

Міжнародны конкурс „Зьвязды“

Эміля Пальноска (Прага, Чэха-Славакія)

Задача № 29

Друкуюцца ў першы раз

Белыя: Кр h8, Фa2, Сd2, Са6, Кb7, п.п.: b4, d4, f3 (8).

Чорныя: Кр a4, Фf5, Лf4, Лh5, Кe8, Кh4, Сh7 п.п.: a3, f2, e6, f6, g6, h6 (13).

Мат у тры ходы.

Дэбют Раці (Іграна ў чацьвярым турніры)

Белыя: Кр a4, Фf5, Лf4, Лh5, Кe8, Кh4, Сh7 п.п.: a3, f2, e6, f6, g6, h6 (13).

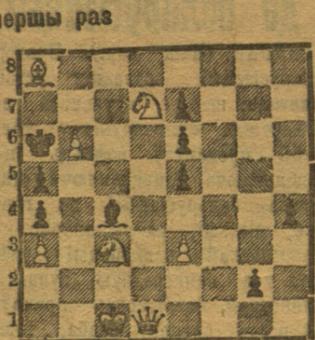
1. Кg1—f3, d7—d5, 2. g2—g3, Сe8—f6, 3. С1—g2, e7—e6, 4. 0—0, Кg8—f6, 5. c2—c4, c7—c6, 6. d2—d4, Кb8—d7, 7. Кb1—c3, d5—e4, 8. a2—a4, Сf8—d6, 9. Кf3—d2, 0—0, 10. e2—e4, Сf5—g6, 11. e4—e5, Сd6—e5, 12. f4—e5, Кd7—e5, 13. f2—f4, Фd8—d4+, 14. Кg1—h1, Кe5—d4, 15. Фd1—e2, Сg6—h5, 16. Сg2—f3, Сh5—f3, 17. Кd2—f3, Фd4—e5, 18. Кf3—e5, Лe8—d8, 19. Сc1—e3, Фc5—a5, 20. Кe5—e4, Фa5—b4, 21. Кe4—e5, Кf3—b2, 22. Лf1—c1(0), Кf6—e4, 23. Вc3—a2, Фb4—a3, 24. Лc1—b1, Кb2—d3, 25. Ка2—b4, Фa3—c3, 26. Кe5—d3(0), a7—a5, 27. Сe3—b6, a5—b4, 28. Сb6—d8, f8—d8, 29. Фe2—e4, Лd8—d3, 30. Лb1—d1.

Чорныя адліся.

Шахматныя навіны

Чэмпіён СССР па шахматах грошайстэр тав. П. А. Рамановіч прыме ўдзел ва ўсебеларускім 4-м шахматным чэмпіянаце. Ужо адно гэтае імя навад нашаму чэмпіянату надвычайнае значэньне: треба надкрэсьціць, што дагэтуль П. А. прымаў удзел выключна ва ўсеаюных і ланіградзкіх чэмпіянатах і прывод яго да нас треба таму асабліва вітаць. На працягу апошніх 10 гадоў П. А. увесь час надкрэсьліваў, што толькі пры сваявольнай удзеле шахматы сталі масавай іграй шырокіх колаў працоўных, вучыліна прадаву над асабляваньнем шырокіх рабочых і чырвонаармейскіх колаў з шахматнай іграй. І яго прывод у БССР на зьмоча на сьпіраць большай папулярнасьці шахмат.

Задача № 30

Белыя: Крc1, Фd1, Са8, Кc3, Кd7, п.п.: a3, b6, e3 (8).

Чорныя: Крa6, Сe4, п.п.: a4, a5, e5, e6, e7, g2 h4 (9).

Мат у тры ходы.

Маэстар т. Модэль, адліч у першы раз прывераў апошняга ўсеаюнага шахматнага чэмпіянату, вельмі здольны прадастаўнік шахматнага маладыка, таксама прыме ўдзел у нашым чэмпіянаце.

Трэцім гошэрам у нашым чэмпіянаце, мабыць, будзе чэмпіён Масквы—Варшавы, якому накіроўвае да нас іспольбаваньне ўсеаюнай шах-шах. ськладні. Пераможца Капабланкі, ігрок багачейшых мажлівасьцяў, ён таксама будзе вельмі жаданым удельнікам, па ігры з якім вышы мадэлейшы шмат чаму могуць навучыцца.

На выключна магчымасьць, што да нас заедзе і наш стары знаёмы—Ф. Дуа-Хэцірскі, які заканавае сваё гаспадарства на Каўказе.

З Масквы прыязджае на зьезд наш старэйшы вчм. бюро шаховіцы СССР т. С. С. Леўман, добра вядомы таксама і як тэарэтык шахматнай і шахавай задачы (вчмшлі асобныя кнігі, увесь час зьяўляюцца артыкулы па гэтым пытаньні ў часопісах), і як пераможца шмат якіх міжнародных конкурсаў задач. Тав. Леўман зробіць справядачу аб працы вчм. бюро.

Гомель па зьезд камандзіруе ў шахматны чэмпіянат т.т. Маненіч, Ногіна, у шахацы чэмпіянат—маэстар Мірошын, Рудзіла, Агравава. У жаночых шахматах, чэмпіянат—тав. Усаціна. Склад каманды: Стогоніч, Бабініч, Мядзведзяў, Эрэнбург, Мэлоц; канд. Цірульнік і Раманав.

У маночным шахм. чэмпіянаце прыме ўдзел удельніца 1-га ўсеаюнага шахм. чэмпіянату т. Ц. Семейская (Польдак).

Шахацісты БССР запрашаюцца прымаць удзел у індыўідуальных турнірах шахматнага Інтэрнацыяналу. Зьяві накіроўваць праз наш аддзел.

Новае ў шахматнай літаратуры

Праф. А. П. Нечава. Псыхалогія перада і паражэньня ў шахматнай ігры. Гиз, 1928 г., 64 стр., 60 к.

Што шахматная ігра патрабуе шэрагу прадасаў вышэйшай псыхічнай дзейнасьці—аб гэтым добра сьведчыць „Псыхалогія шахматнай ігры“ прафэсара Дзякова, Петровскага, Рудіка. Але на пытаньні аб уплыве шахматнай ігры на выработку асобных процасаў душоўнага жыцьця ў першы раз ў літаратуры спынаецца праф. Нечава. Навуковая кніжка напісана вельмі жыва, чытаецца павольна і цікава кожнаму.

Новая кніжка Руотынуа „Шахі“ (82 стар., 40 кап.) пабудавана вельмі ўдала, па прычыне „коратка і аясна“ граматына. Адрава відаль, што ў складаньні кнігі правіў удзел вельмі моцны ша-шахі (але хто такі?). Кніжку раім кожнаму аматару шахавай ігры.

П. Ситніков. За шахматную карону, Харькв 1928. 128 стр. 60 к. Краткі обзор борьбы за шахматное первенство мира в ее хронологической последовательности.

Кніжка зьяўляецца кампількай з розных работ (Бахмана, Зноско-Бароўскага, Раці, Ласкера і пары цытат з нямецкіх кніжак—Готшала Тарраша). Кампількачы зроблена досыць граматына. Але свайго ўласнага аўтар нічога не дае. Так што для новага ў шахматную літаратуру кніжка нічога не дадае. Затое не без цікавасьці будзе прачытана тым, хто нічога не чытаў з шахматнай літаратуры.—На жаль аўтар ня выкарыстаў апошніх нямецкіх манаграфіяў аб барацьбе за міравое прашынства.—Чамусь то няма і фатаграфіяў першых сусьветных чэмпіянаў—Філідора, Лабурдонкэ.—Ніводнага слова аб чэмпіянах 16-га веку

Менск. Падрыхтоўчы турнір закончыўся перамогай Капнэльсона і Мазеля (па+7 з 10), 3—4 Кейлес і Насьдошонак (+6 1/2), 5 Мазеляў (+6).

Сход шахматна-шахачнага антыу адбудзецца ў нядзелю 30-9 а 12 гадзіне ў клубе саўгандальскажыч.

Паштовая сьпірынка І. Бэнксону (Барысаў) Вашу трохходаўку пасья 2...Сf4 3. Сg3 разьвязаць нельга.

Іногды. Усе задачы конкурсу „366“ арыгінальныя, друкуюцца ў першы раз. Да увагі кампазітару задае і эюдаў. 3 кастрычніка ўсе арыгінальныя задачы і вопылі надрукаваны ў „366“, аплатаюцца: за двухходаўку—1 р., за трох і многаходаўку—1 р. 50 к.—2 р., эюды—ад 1 р. 50 к. да 2 руб.

Усебеларуская кааперацыйная нарада

Учора ў Менску адкрылася ўсебеларуская нарада спажывецкай кааперацыі. На першым пасяджэньні быў заслухан даклад тав. Хаскіна аб становішчы і асноўных задачах арганізацыйнай работы спажывецкай кааперацыі БССР. Спажывецкая кааперацыя ў апошні час вельмі ўзмацнілася ў арганізацыйных і гаспадарчых адносінах.

Яна заняла асноўнае і рашаючае месца ў сыстэме прасоўваньня тавараў.

У працягу апошніх год дасягнуты пэўныя зрушэньні ў галіне масавай і культурна-бытавой работы. Уарася заікаўленасьць мас да кааперацыйнай работы, асабліва ў сувязі з хлебазагатоўчай кампаніяй. За апошні год спажывецкай кааперацыяй арганізавана да 30 дзівічых асьляй і шпілцовак. Значна пашырыўся кніжны гандаль.

Паведамленьні

Сьвісла, у суботу, 29-га верасьня, а 6 гадз. увечары ў клубе ЦСУ (Энгельс вул. № 11) адбудзецца нарада актыву Гартрайму МОПР'у для абгаварэньня пытаньняў аб масавай працы на зімоны перыяд і аб прыняцьці шэфства.

Яўка ўсіх членаў бюро і рэвізійных камісіяў МОПР'у абавязкова.

Запрашаецца таксама і ўвесь актыву МОПР'у Гарадзкога раёну.

У нядзелю, 30-га верасьня, а 7 гадзіне увечары, у памяшканьні партгабінагу адбудзецца кансультацыя на тэму: „Як зрабіць даклад аб выніках VI кангрэсу Кампартэру“.

Яўка для ўсіх дакладчыкаў абавязкова.

У панядзелак, 1-га кастрычніка, а 7 гадз. увечары, у памяшканьні партгабінагу адбудзецца кансультацыя на тэму: 1) „Навучальны плян адзінай партшколы на 1928-29 г.“, 2) Як падрыхтавацца да заняткаў, 3) Мэтад распрацоўкі першай тэмы АПШ.

Яўка для прапагандаістыч АПШ і рабочых прапагандаістыч абавязкова.

У пятніцу, 28-га верасьня пачаляся вынікі ў вчмшлі перг. школе Кастрычніцкага р-ну.

Не прайшоўшы іспытаў, павіны зьявіцца таксама з наступных ячэек: МЦРК, ком. гр. дэляці, ЦСД, страхкаса, палата мор і нагі, ВКС, Бскі, шчотачная ф-ка, Бельястандаль, на чале з арганізацыяй.

Заняткі пачынаюцца а 7-й гадз. у 31 школе сямігоддзі (Н.-Маскоўская, 64).

Ляхаўскі райком КП(б) паведамляе, што ў суботу 29-га верасьня г. г. роўна а 6-й гадзіне ўвечары, у памяшканьні Ляхаўскага РК КП(б), адбудзецца нарада сакратароў ячэек КП(б) па пытаньні аб перавісарах бюро ячэек і рэўваньняў партарганізацыі.

Каапераваньне беднага на іспадок праходзіць далёка не плянамерна. Яно ператвараецца ў фармальнае разьмеркаваньне фондавых сродкаў без належнай прапрацоўкі пытаньня каапераваньня на столах беднага, актыву і г. д. Грамадзка-кааперацыйная самадзейнасьць беднага ў дастатковай меры не абуджана.

Каапераваньне жанчынаў, моладзі разгорнута слаба. Настапова сходу ўпаўнаважаных Беларускаму аб ільготным паі не папулярна. Рэвізійныя камісіі ў сваёй большасьці працуюць слаба. Крайнія камісіі створа раны ўсёды, асабліва ў цэнтрах кааператываў. Недасткова вылучэньне жанчынаў у арганізацыйныя і кантролю. Так, кааперацыйных упавнаважаных жанчынаў па БССР ёсьць усяго 5,9 проц., а ў крайніх камісіях, дзе ўдзел жанчынаў зьяўляецца найбольш мэтазгодным—17,2 проц.

Дом асьветы ў вядзелю, 30 верасьня, а 6 гадзіне увечары—пасяджэньне праўленьня Дому.

Сьвісла, а 7-й гадз. увечары ў Дому асьветы адбудзецца сход камітэту іч. ЛКСМБ працаўсютца, зьмешчаны ў налігатурі. Яўка абавязкова таксама для камсамольцаў, якія абавязаныя зьявіцца на выбары формы налігатурі.

У нядзелю, 30-га верасьня, а 6 гадз. увечары, у Дому асьветы адбудзецца агульны сход жанчынаў тахпрацаўчых членаў саюзу працаўсютцаў разам з жанкамі тахпрацаўчых.

Курсы вучоных у вядзелю, 30 верасьня. Доклад праф. У. І. Пічэта на тэму: „Гістарычны тэндэньс у Берліне і гістарычная канфэрэнцыя ў Осло“. Пачатак а 8-й гадзіне увеч.

Курсы рацыяналізатару. 1-га кастрычніка 1928 г. а 8 гадзіне увечары ў памяшканьні Інстытуту аховы працы (на рагу вуліц К. Маркса і Энгельса д. № 44-23) адбудзецца сход курсаўтаў. Яўка абавязкова.

Сход літоўцаў

У вядзелю, 30 верасьня, а 7 гадзіне увечары ў памяшканьні літоўскай сьпіцы пры клубе Барла Маркса (1-я яна верх, уваход з вуліцы Барла Маркса) членам амерыканскай кампарты, т. Ф. Жальва, будзе зроблен даклад па літоўскай мове аб рабочым руху ў Амерыцы і аб становішчы літоўскіх кавіраў. Пачатак ройна а 7-й гадзіне увечары. Уваход для ўсіх вольны.

У вядзелю, 30 верасьня, а 7 гадзіне увечары ў памяшканьні літоўскай сьпіцы пры клубе Барла Маркса (1-я яна верх, уваход з вуліцы Барла Маркса) членам амерыканскай кампарты, т. Ф. Жальва, будзе зроблен даклад па літоўскай мове аб рабочым руху ў Амерыцы і аб становішчы літоўскіх кавіраў. Пачатак ройна а 7-й гадзіне увечары. Уваход для ўсіх вольны.

У вядзелю, 30 верасьня, а 7 гадзіне увечары ў памяшканьні літоўскай сьпіцы пры клубе Барла Маркса (1-я яна верх, уваход з вуліцы Барла Маркса) членам амерыканскай кампарты, т. Ф. Жальва, будзе зроблен даклад па літоўскай мове аб рабочым руху ў Амерыцы і аб становішчы літоўскіх кавіраў. Пачатак ройна а 7-й гадзіне увечары. Уваход для ўсіх вольны.

У вядзелю, 30 верасьня, а 7 гадзіне увечары ў памяшканьні літоўскай сьпіцы пры клубе Барла Маркса (1-я яна верх, уваход з вуліцы Барла Маркса) членам амерыканскай кампарты, т. Ф. Жальва, будзе зроблен даклад па літоўскай мове аб рабочым руху ў Амерыцы і аб становішчы літоўскіх кавіраў. Пачатак ройна а 7-й гадзіне увечары. Уваход для ўсіх вольны.

Адказны рэдактар Я. АСЬМОЎ

КІНО-ТЕАТР „Культура“

І. М. МАСКВІН у шэрагу найбольшых мастакоў

„НАРАДЗІЎСЯ ЧАЛАВЕК“

КІНО „Чырвоныя Зоркі“

Выключная назьдзіла

„ГЭТА МОЙ ЖАНЫХ“

Насяла назьдзіла ў 7 частках у галоўнай ролі адыёная артыстка

Осі Асвалд

КІНО „Культура“

Навадзіннае мастацтвае мастакоў

„ГЭТА МОЙ ЖАНЫХ“

Навадзіннае мастацтвае мастакоў

Газета „Зьвязда“

з дадаткам часопісі

Важныя навіны

Ад народнага камісарыату фінансаў БССР

2-гі ТЫРАЖ ВЫЙГРЫШАЎ ПА 48 СЭРЫІ

Дзяржаўнае ўнутранае выйграшнае пазыкі ўзмацненьня сьлядзянскай гаспадаркі

ПАДПІСВАЙЦЕСЯ на КАСТРЫЧНІК і да канца ГОДУ

на старэйшую ў Беларусі штодзённую газету

Орган ЦК КП(б)Б (дванаццаты год выдання)

Падпісная плата: на 1 месяц—90 кап.; да канца году—2 руб. 60 кап.

3 ДАДАТКАМ ЧАСОПІСІ „БАЛЬШАВІК БЕЛАРУСІ“ НА 1 МЕСЯЦ—1 РУБ. 05 КАП. ДА КАНЦА ГОДУ—3 РУБ. 05 К.

Падпіска ПРЫМАВІЦА

У МЕНСКУ: галоўнай к-рай газ. „ЗВЯЗДА“ — Савецкая, 63, 3-ці паверх, штодзённая ад 9 гадз. раніны да 5 гадз. дня, і упоўнаважанымі галоўнай канторы.
У ПРАВІНЦЫ: упоўнаважанымі галоўнай канторы газ. „Звязда“, аддзяленнямі „Ізвестыя“ і „Правда“, аддзяленнямі Беларускага вецтва і ўсімі паштова-тэлеграфнымі канторамі.

Сьпяшэце здаць падпіску на „Звязду“

для выгады падпісчыкаў ЗАЎТРА, у нядзелю, 30 верасня

— Галоўная к-ра газеты „ЗВЯЗДА“ —

БУДЗЕ АДЧЫНЕНА для прыёму Падпіскі ад 12—3 гадз. дня.

5 выйгрышаў на 500 рублёў

Выйграўша аблігацыя пагашаецца і ня прымае ўдзелу ў наступных тыражах. Апрача выйгрышу, трымацелю выйграўша аблігацыі выплачваецца нарыцацельная (паказаная на аблігацыі) каштоўнасць, а таксама процанты, што нарасьлі па курсу да дня аплаты аблігацыі. Выплата выйгрышаў, а таксама кошт аблігацый, што гэішылі ў тыраж, і процантнага даходу па гэтых аблігацыях, утвараецца пасьял атрымання на мясцох тых чарговых нумароў газеты, якія ідуць за гэтымі нумарамі, у якіх зьмешчана офіцыйная табліца выйгрышаў. Выйгрышы ў 50 і 100 рублёў выплачваюцца ўсімі ўстановамі Дзяржаўнага Банку, Касамі Ашчаднасьці, Паштова-Тэлеграфнымі ўстановамі і ўстановамі Сельска-Гаспадарчага Крэдыту.

Тыраж па аблігацыях 11-ай сэрыі праводзіцца з 28 верасня 1928 году ў горадзе Новаград-Валынску, Валынскае акругі, на Украіне, а па 39-сэрыі з 28 верасня 1928 году ў сяле Нялідава, Бельскага павету, Смаленскай губэрні.

1090 выйгрышаў на 50 рублёў

Апрача таго, выплата выйгрышаў у 50 і 100 рублёў утвараецца таксама на месцы самога тыражу ў дзень выйгрышу. Выйгрышы ў 500 рублёў і 1.000 руб. а таксама часткі гэтых выйгрышаў, выплачваюцца Праўленьнем Дзяржаўнага Банку ў Маскве. Наі той, хто выйграў, жыве не ў Маскве, дык атрыманы выйгрышы ў 500 рублёў і 1.000 рублёў і іх частка ён можа даручыць адчай з пералічаных устаноў, якія робяць выплату дробных выйгрышаў. У гэтым выпадку прадаўніку выйграўша аблігацыі выдаецца адпаведная неітанцыя ў атрыманы ад яго гэтай аблігацыі Прадаўнік выйграўша аблігацыі мае права атрымаць без усялякай чаргі любую сельска-гаспадарчую машыну на ільготных умовах.

Згубленыя і ўкрадзеныя наступныя дакуманты лічыць несапраўднымі

- Вучотна-конская кніжка і асабовая вайсковая кніжка Куракевіча В. І. 1549
- Пасьведч. аб пягодзі к вайск. службе Папруга Х. Ф., выд. Барыс. ваенкаматам. 1550
- Крыт. на загадоўку лесу за № 12471, Нідаровіча Д. І., выд. к-рай Украіна-лесу. 1551
- Кніжка № 541, выд. Астраш.-Гарадзецк. РВК на імя Ловскага С. Ф. 1552
- Прыпісн. кніжка дапрызыўніка Нікіці на П. Л., выд. Чауск. РВК. 1553
- Вуч.-вайсковая кніжка № 1454, выд. Евярышч. РВК на імя Саладзюка І. Н. 1554
- Вучотна-конская кніжка № 1850 Шалаева А. 1555

- Прыпісн. кніжка дапрызыўніка, выд. Чауск. РВК Лебедзева А. Ф. 1556
- Прыпісн. кніжка дапрызыўніка, выд. Чауск. РВК Вячкова Ф. Л. 1557
- Вучотна-конск. кніжка № 2493 Грыгор'ева С. 1558
- Вуч.-вайсковая кніжка № 179 Тураўца М. А., выд. Пятрыкоўскім РВК. 1559
- Прыпісн. кн. дапрызыўн. Курапаткіна Е., выд. Чауск. РВК. 1560
- Чл. кніжка № 11768 Тураўца З. А., выд. Пятрыкоўск. РК саюзу сельгаслесработ. 1561
- Асабов. вайск. кніжка № 1498 Радкевіча М. Я., выд. Бягомльскім РВК. 1562
- Пашпарт № 20 Фролава Е. В., выд. Лепельск. РВК. 1563
- Членскі білет № 1835 Брыскман Б. С., выд. Пятрыкоўск. адд. саюзу саўгандальскаг. 1564
- Асабов. кніжка № 42 Гусаравіча М. А. выд. Заслаўск. РВК. 1565
- Квіты: № 8087 на 25 р. 50 к., № 8505 на 27 руб. 78 к. і № 8508 на 2 р. 92 к. выд. Мазырск. Камунтрэстам на імя Капіляна Б. Х. 3566
- Прыпісн. кн. № 71 Капуста І. А., выд. Бяравіцк. РВК. 1567
- Асаб. кн. № 62-3 Лоскаўца К., выд. С. Пагосцкім РВК. 1568
- Асаб. кн. № 173-119 Лямчэнка І. Д., выд. С. Пагосцк. РВК. 1569
- Вуч. вайск. кн. № 33 Ражкова С. І., выд. Чауск. РВК. 1570
- Дыр. кн. Шантарова Л. А., выд. Чауск. РВК. 1571
- Дыр. кн. Нікіціна К. П., выд. Чауск. РВК. 2572
- Дыр. кн. Саладзюка В. М., выд. Чауск. РВК. 1573
- Чл. біл. Варановіч М. за № 2265, выд. саюзам СГС. 1574
- Дыр. кн. Карабанова С. А., выд. Чауск. РВК. 1575
- Дыр. кн. Петрачэнка М., выд. РВК. 1576
- Дыр. кн. Мацюліна Е., выд. Чаускім РВК. 1577
- Асаб. пасьведч. № 891 Карлава Г., выд. Евярышч. РВК. 1578
- Дыр. кн. Філіпенка Ц. М., выд. Чауск. РВК. 1579
- Пасьведч. № 154-864 Сікорскага С., выд. Маз. прызыўн. каміс. 1580
- Дыр. кн. № 104 Сенько Д. Я., выд. Азарыцк. РВК. 1581
- Дыр. кн. Трацьцякова П. А., выд. Азарыцк. снаж. т-вам. 1582
- Падвая кн. Кацяцц Г., выд. Старобінск. снаж. т-вам. 1583
- Дыр. кн. Мельнікова А. К., выд. Чауск. РВК. 1584
- Дыр. кн. Цыбульскага А. Е., выд. Чауск. РВК. 1585
- Пэнсіённая кніжка Барысевіча Ф. І., выд. Менстрэхкасэй 3712
- Камсамольскі білет № 8795 Лапуцько Г. І., выд. Менакружкомам ЛКСМБ. 3713
- Асаб. вайск. кн. № 1205 Яркоўскага П. Л., выд. Бягомл. РВК. 1586
- Вуч.-кон. кн. Чырвоная В., выд. Стрэльнск. ваенкада. 1587
- Асаб. кн. Лапатка Ц., выд. Стара-Дароск РВК. 1588
- Метр. даведка № 3 Кустановіча М., выд. Ст.-Дароскім РВК. 1589
- Ярлык, выд. канторай Лесбелу Фаліцкага вуч. за № 18148 Жукавец К. т-вам. 1590
- Кааперат. кніжка № 2184 Шулякоўскага Х. Г., выд. Старобінск. снажы. т-вам. 1591
- Дыр. кн. Радкоўскага Гр. П., выд. Чарыкоўскім РВК. 1592

Прадаюцца старыя газеты, папярковы зрыў і макулятура.

Зварачацца ў Галоўную кантору газ. „Звязда“, Савецкая, 63.

Кошт публікацыі аб скасаванні шлюбу **3 р.**

Кошт публікацыі аб згубе **50 к.**

ЗВЯЗДА

ФОТО-ЦЫНКАГРАФІЯ ПРЫМАЕ ЗАКАЗЫ

НА КЛІШЭ

МАСТАЦКАЕ ВЪКАНАНЬНЕ РЪСУНКАУ

3 ЗАКАЗАМІ = ЗВАРОЧВАЦА
У ГАЛОЎНУЮ КАНТОРУ ГАЗЕТЫ „ЗВЯЗДА“ МЕНСК, САВЕЦКАЯ, №63, 3-Ш ПАВЕРХ.

ПАРТРЭТЪ, ГРАВЮРЪ, ПЛАНЪ, СКЪЗМЪ, ФАКСІМІЛЕ, ЭТЫКЕТЫ, ЦЪНЪНІКІ, ВОКЛАДЫ, ВІНЪТКІ, РЪКЛАМНЫЯ ПЛАКАТЫ І ІНШЫЯ МАСТАЦКІЯ РАБОТЫ

ЗВЪМАЯ ПЛАСТА

КАКОЛОНИ

АКО

АЛБЕВАНІЯ, АРІВАНІЯ, АІВАНІЯ

МОЛЕНІСВЪТЪ

МОСКВА, ЧЛ. П. С. № 1011 ОТД. 10

ЦЕНА ТУБЪ 40 КОП.

Прыймо абвестак у чарговы нумар газеты адбываецца да 2-ога гадзіны дня

Пчэйкі, фабзаўкомы і зборшчыкі падпіскі!

НЕ забудзьцеся **НЕ затрымлівайце сьпісаў,**
Зараз-жа пачаць кампанію па вярбоўцы новых падпісчыкаў на газету **„ЗВЯЗДА“** на **КАСТРЫЧНІК** і да канца году.

здавайце або адсылайце іх непасрэдна ў кантору газеты **„ЗВЯЗДА“** (Менск, Савецкая, 63), каб свае часова здаволіць падпісчыка з 1-га **КАСТРЫЧНІКА**

Газета **„ЗВЯЗДА“**
КАШТЪ:
на 1 месяц—90 кап.
да канца году—2 р. 60 к.
3 ДАДАТКАМ
«БАЛЬШАВІК БЕЛАРУСІ»:
на 1 месяц—1 р. 05 к.
да канца году—3 р. 05 к.

Свае часова падпіска гарантуе акуратную і бесперабойную дастаўку газзты